

Yleisradion hallinto-
neuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna

2023

.....

**Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti
yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen
Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.**

.....

Yle – luotettavaa tietoa ja henkistä huoltovarmuutta

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Yleisradion vuosi 2023 oli täynnä uudistuksia ja mukautumista uuteen mediaympäristöön.

Ylen strategia keskittyi brändin vahvistamiseen, digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja yhteiskunnan monimuotoisuuden esille tuontiin. Tavoitteena on olla media-alan uudistamisen edelläkävijä. Vuosittaiset painopisteet ohjaavat sisällön ja palvelujen kehitystä vastaamaan suomalaisten mediankäytön tarpeita uuden teknologian ja kasvavan globaalien kilpailun keskellä.

Vuonna 2023 Yle käsitteli monipuolisesti ajankohtaisia tapahtumia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, Suomen Nato-jäsenyys ja kevään eduskuntavaalit olivat erittäin keskeisiä aiheita.

Mediankäyttö siirtyi yhä enemmän digitaalisiin palveluihin ja monipuolistui. Ylen televisiokanavat tavoitti-

vat viikoittain 75 prosenttia suomalaisista, radion tavoitavuus laskee, mutta verkko- ja mobiilipalveluiden käyttö kasvaa. Suoratoistopalvelut kasvattavat suosiotaan, etenkin nuorten keskuudessa.

Teknologian kehitys, kuten generatiivinen tekoäly, muutti mediatuotantoa ja edellyttää nyt uudenlaista osaamista. Yle uudisti sosiaalisen median linjauksensa vuonna 2023, keskittyen nuorten tavoittamiseen ja vuoropuheluun. Aktiivisten somekanavien määrä väheni, mutta tavoitteena on ohjata käyttäjiä Ylen omiin palveluihin. Lisäksi Yle laati vastuullisen tekoälyn periaatteet, jotka ohjaavat tekoälyn käyttöä yhtiössä.

Yle on panostanut moniäänisyyteen keskittymällä nuorten tavoittamiseen, uutissisältöjen monipuolistamiseen ja alueellisten näkökulmien esiin tuomiseen. Yle on vahvistanut läsnäoloaan

32 paikkakunnalla, tuoden eri alueiden kehitystä ja erityispiirteitä koko Suomen tietoisuuteen. Lisäksi Yle on välittänyt kansakuntaa koskettavia tapahtumia, kuten valtiollisia hautajaisia ja tukikonseritteja.

Kotimaiseen sisällöntuotantoon on panostettu merkittävästi hankkimalla draamaa, viihdettä, dokumentteja sekä asiasisältöjä. Yhtiö on tärkeä rahoittaja kotimaiselle elokuvalle, ja sen hankinnat tukevat suomalaista media-alaa. Vuonna 2023 Yle teki uusia sopimuksia 47 miljoonalla eurolla, joista suurin osa kohdistui kotimaiseen tuotantoon.

Toimintaa on vahvistettu häiriötilanteiden varalta kumppaneiden ja viranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön kautta, keskittyen erityisesti kriittisen infrastruktuurin suojeluun. Turvatoimia on tehostettu ja henkilökunta on saanut kattavaa koulutusta. Lisäksi Yle on kehittänyt vaaratiedotteiden välitysprosesseja ja toimii aktiivisesti vaaratiedottamisen kehittämisen parissa, mikä tukee yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta.

Televisio- ja radiokanavien tavoitavuus on laskenut digipalveluiden yleistyessä, mutta Yle TV1 pysyi suosituimpana kanavana. Alueelliset uutislähetykset ja Yle Radio Suomi ovat edelleen suosittuja, vaikka kuuntelu vähenee. Yle.fi-sivusto ja Yle-sovellus tavoittavat viikoittain yli 2 miljoonaa suomalaista, ja Areenan käyttö kasvaa, erityisesti äänisisällöissä.

Yhtiö pyrkii jatkossakin täyttämään julkisen palvelun tehtävänsä tarjoamalla laadukasta, monipuolista ja erottuvaa sisältöä kaikille suomalaisille.

*Helsingissä 19.3.2024 Yleisradio Oy:n
hallintoneuvoston puolesta*

Sinuhe Wallinheimo
puheenjohtaja

Sisällys

1. YLEISRADION JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA	9
1.1 Ylen tehtävä	
1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet	
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA	14
2.1 Viestintäpolitiikka ja median sääntely	
2.2 Mediamarkkinoiden kehitys	
2.3 Mediankäytön kehitys	
2.4 Mediateknologian kehitys	
3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT	22
3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa	
3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain	
3.3 Saamenkieliset palvelut	
3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille	
3.5 Hartausohjelmat	
3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta	
3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen	
4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE	48
4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä	
4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja verkossa	

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

56

- 5.1 Toiminnan kehittäminen
- 5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
- 5.3 Vastuullisuus Ylen toiminnassa
- 5.4 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
- 5.5 Henkilöstön kehittäminen

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

64

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Ylen hallinto ja organisaatio

LIITTEET

70

- Hallintoneuvoston päätöksiä 2023
- Saamelaiskäräjien lausunto

YLEISRADION TEHTÄVÄ

*Laki Yleisradio Oy:sta,
7 §, Julkinen palvelu*

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Edellä mainittuja ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Sisältöpalvelujen pääpainon tulee olla liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa. Tekstimuotoisen sisällön tulee 3 momentissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta liittyä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun.

JULKISEN PALVELUN OHJELMA- TOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 5) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettyjä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

Yhtiö voi 1 momentista poiketen tarjota yleisissä viestintäverkoissa seuraavia tekstimuotoisia sisältöjä ilman, että niiden on liityttävä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun:

- 1) lyhyet tekstimuotoiset uutissisällöt, joita yhtiö julkaisee Oy Suomen tietotoimisto – Finska Notisbyrån Ab:n tai muun sitä vastaavan kansallisen uutistoimiston kanssa tehdyn yhteistyön perusteella;
- 2) nopeisiin ja nopeasti kehittyviin uutistilanteisiin liittyvät lyhyet tekstimuotoiset uutissisällöt;
- 3) yhtiön 2 momentin 7 kohdan mukaisesti välittämät tekstimuotoiset viranomais-tiedotukset ja poikkeusoloihin varautumisen edellyttämät välttämättömät tekstimuotoiset sisällöt;
- 4) saamen- ja romaninkieliset sekä maan muiden vähemmistönä olevien kieliryhmien kielellä olevat tekstimuotoiset uutissisällöt;
- 5) kulttuuriin liittyvät tekstimuotoiset sisällöt;
- 6) oppimiseen liittyvät tekstimuotoiset sisällöt.

7 a § Yhteistyö

Yhtiön on toiminnallaan edistettävä saannavapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

1.1 YLEN TEHTÄVÄ

Yleisradio Oy (Yle) on julkisen palvelun yleisradioyhtiö, jonka tehtävä perustuu yleisradiolakiin (1993/1380). Julkisen palvelun tehtävät, joita tämä hallintoneuvoston kertomus koskee, on määritelty yleisradiolain 7 §:ssä. Lakia uudistettiin vuonna 2022 tarkentaen Ylen tekstimuotoisten sisältöjen julkaisua.

Ylen tulee tarjota monipuolinen ja kattava julkisen palvelun ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Yhtiön tehtävänä on tukea kansanval-

taa, demokratiaa ja sananvapautta, sivistystä ja oppimista, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Lisäksi Ylellä on erityistehtäviä viestinnän turvaamiseksi poikkeusoloissa.

Yleisradiolain 6 §:n mukaisesti eduskunnan valitseman hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tässä tehtävässään hallintoneuvosto antaa eduskunnalle vuosittain

1.1

[Apua Ukrainaan – Suuri tukikonsertti 2 avulla kerättiin yli kahdeksan miljoonaa euroa maan tukemiseksi.](#) Yle järjesti konsertin yhteistyössä Suomen World Visionin, Pelastakaa Lapset ry:n ja Plan International Suomen kanssa. Varat ohjattiin Ukrainan sodasta kärsivien lasten, nuorten ja lapsiperheiden auttamiseen.

Kuva: Raine Laaksonen / Yle

1.2

kertomuksen Ylen tehtävien toteutumisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista hallintoneuvosto kuulee Saamelaiskäräjää, jonka lausunto vuodelta 2023 on kertomuksen liitteenä.

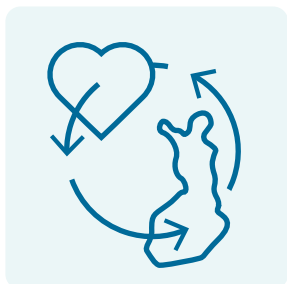
Yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta. Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet on määritelty Amsterdamin sopimuksen liittepöytäkirjassa (1997), joka on osa EU:n perussopimusta, sekä EU-komission tiedonannossa yleisradiotoiminnan julkisesta rahoituksesta (2009). Amsterdamin pöytäkirjan mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestinnän moniarvoisuus.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti Ylen tulee tarjota sisältöjä ja palveluja jokaiselle yhtäläisin ehdoin. Ylen radio- ja televisiokanavat sekä digitaaliset palvelut tavoittavat valtaosan suomalaisista, ja Suomessa, kuten muissakin Pohjoismaissa, julkisen palvelun yleisradiotoiminnalla on kansalaisten laaja tuki. Luottamus Yleen julkisen palvelun mediayhtiönä edustaa kansainvälisessäkin vertailussa yleisradioyhtiöiden kärkeä.

Ylen toistaiseksi voimassa oleva *Kaikkille yhteinen, jokaiselle oma* -strategia, jonka hallintoneuvosto vahvisti vuonna 2020, korostaa Ylen yhteiskunnallista arvoa ja merkitystä sekä pyrkii vahvistamaan Ylen suhdetta kaikkiin suomalai-

Ylen tarkoitus, arvot ja suunta

Tarkoitus

Lisäämme ymmärrystä toisistamme ja maailmasta, vahvistamme suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.

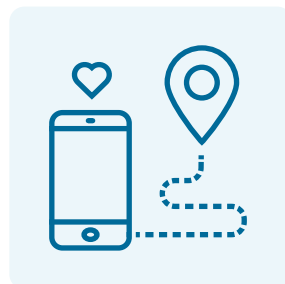

Arvot

Olemme luotettavia ja vastuullisia – toteutamme tehtäväämme riippumattomasti.

Innostamme luovuuteen – annamme rohkeasti tilaa uusille ideoille.

Arvostamme ihmistä – yhdessä saamme aikaiseksi parempaa.

Suunta

Kohti julkisen palvelun median seuraavaa sataa vuotta: uudistuva Yleisradio on kaikille yhteinen ja jokaiselle oma – suomalaisen yhteiskunnan parhaaksi.

siin. Strategian toteutumista arvioidaan yhtiössä säännöllisesti peilaten sitä toimintaympäristön muutoksiin ja Ylen julkisen palvelun tehtävään.

Mediankäytön ja yhteiskunnan muutuksessa Ylen on kyettävä tavoittamaan myös sellaisia väestöryhmiä, jotka nykyisellään eivät löydä julkisen palvelun sisältöjen äärelle tai koe niitä merkityksellisiksi.

Ylen tavoitteena on vahvistaa suhdetta eri tavoin eläviin ihmisiin tuomalla koko Suomea entistä paremmin näkyväksi sekä lisäämällä vuorovaikutusta ja läsnäoloa ihmisten parissa. Strategian mukaan lisäpanostuksia suunnataan myös lasten ja nuorten palveluihin, digitaaliseen kehitykseen ja kumppanuuksiin.

Strategiaa tukevat Ylen pitkän aikavälin tavoitteet, jotka yhtiön hallitus hyväksyi keväällä 2023. Ne pyrkivät

vahvistamaan Ylen brändiä ja suomalaisten suhdetta digitaalisiin pääpalveluihin, tuomaan entistä paremmin esille yhteiskunnan monimuotoisuutta sisällöissä sekä edistämään Ylen roolia media-alan osaamisen ja uudistamisen edelläkävijänä.

Tavoitteiden saavuttamiseksi yhtiö määrittelee vuosittain erikseen painopisteet, jotka suuntaavat Ylen sisältöjen ja palvelujen kehitystä sekä resursien kohdentamista. Näihin kuuluvat tarjonnan suunnittelun lisäksi huoltovarmuuteen panostaminen sekä Yle Arenan, Yle.fi-sivuston ja Yle-sovelluksen kehittäminen siten, että ne vastaavat entistä paremmin suomalaisten henkilökohtaisen mediankäytön tarpeisiin.

Median toimintaympäristö on teknologian kaltaisten uusien teknologioiden

[Autismin kirjoja lämminhenkisesti lähestyvä Kirjolla-sarja voitti vuoden ohjelman Kultaisen Venlan.](#)

Kuva: Henrietta Soininen / Yle

myötä kiihtyvässä murroksessa, mikä haastaa niin Ylen kuin muut perinteiset mediayhtiöt uudella tavalla. Kotimaisten mediasisältöjen rinnalla suomalaisten ajasta kilpailevat globaalit alusta- ja teknologiayhtiöt, ja alalle tulee jatkuvasti myös uusia toimijoita. Kehityksen myötä mediasisältöjen määrä kasvaa globaalisti ennennäkemättömällä tavalla, ja samalla suomalaisten mediankäyttö pirstaloituu yhä enemmän erilaisille alustoille ja laitteille.

Muuttuva mediankäyttö edellyttää Yleltä jatkuvaa uudistumista ja erilaisten tarpeiden huomioimista, sillä pelkästään perinteisellä radio- ja tv-jakelulla tavoitettavien osuus on laskussa.

Tässä tilanteessa digitaalisten palvelujen kehittäminen ja entistä osuvampi tarjonta dataa hyödyntämällä on Ylelle välttämätöntä, jotta julkisen palvelun sisällöt säilyvät kiinnostavina ja eri-ikäiset käyttäjät löytävät ne kasvavan tarjonnan keskellä.

Disinformaation, misinformaation ja muun harhaanjohtavan tiedon yleisty-

minen internetissä korostaa vastuullisen kotimaisen median merkitystä luotettavan tiedonvälityksen turvaajana. Ylellä on monipuolisena ja yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla olevana julkisen palvelun mediayhtiönä keskeinen rooli ajantasaisen ja luotettavan tiedon, kansalaisten henkisen kriisinkestävyyden sekä yhteiskunnan kriittisen huoltovarmuuden kannalta, kuten myös vuonna 2022 julkaistussa valtioneuvoston turvallisuusselonteossa todetaan. Lisäksi Ylellä on merkittävä rooli kotimaisen kulttuurin ja luovan alan edistäjänä sekä työllistäjänä.

Hallintoneuvosto käsitteli kertomusvuoden aikana kokouksissaan yleisradiolain 7§:ssä määriteltyjen Ylen julkisen palvelun tehtävien toteutumista teemoittain ja sai yhtiön johdolta säännöllisesti katsauksen strategian kannalta keskeisistä ajankohtaisista hankkeista, toimintaympäristön muutoksista ja yhtiön valmiustoiminnasta. Näitä käsitellään tarkemmin kertomuksen luvuissa 2 ja 3.

SAVOLifessa seurattiin maaseudulla asuvien nuorten aikuisten elämää.

Kuva: Tommi Penttinen / Yle

Avainlukuja 2023

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma

Yle tavoitti
94 % suomalaisista
joka viikko

3 kanavaa
televisiossa,
18 860 tuntia
ohjelmaa

6 kanavaa radiossa,
82 210 tuntia
ohjelmaa

Sisältöjä
12 kielellä*

247 tuntia sisältöjä
viittomakielellä suomeksi
ja suomenruotsiksi

190 tuntia
kuvailutulkkausta

99 tuntia sisältöjä
selkosuomeksi- ja
ruotsiksi

Yle-vero
0–163 € / hlö

Liikevaihto
527,3 milj. €

Kulut
525,3 milj. €

Suomen käytetyimpiä palveluita verkossa

Verkko- ja mobiilipalveluissa **yli 26,6 miljoonaa** käyntiä joka viikko

Yle.fi ja Yle-sovellus tavoittivat **2,1 miljoonaa suomalaista** joka viikko

Yle Areenassa **yli 21 miljoonaa** käynnistystä joka viikko

Suomen luotetuin media

84 % suomalaisista
luottaa Ylen uutisiin
32 paikkakunnalla
Suomessa
7 kirjeenvaihtajaa,
10 avustajaa
2 967 vakituista yleläistä
oman alansa asiantuntijaa

Luovan alan moottori

97,1 milj. € kotimaisiin esitysoikeuksiin,
tekijänoikeuskorvauksiin, musiikin esityskorvauksiin
ja muihin ohjelmatoiminnan palveluihin

Yle rahoitti
9 pitkä ja **12 lyhyttä**
kotimaista elokuvaa

Tarjosi töitä **4 122**
alan freelancerille

* suomeksi, ruotsiksi ja pohjois-, inarin- ja koltansaameksi, viittomakielellä suomeksi ja suomenruotsiksi, romaniksi, karjalaksi, englanniksi, venäjäksi ja ukrainaksi

Toimintaympäristön muutoksia

2

2.1 VIESTINTÄPOLITIikka JA MEDIAN SÄÄNTELY

Valtioneuvosto asetti 12.10.2023 parlamentaarisen työryhmän arvioimaan Ylen julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta. Työryhmä antaa mietintönsä eduskunnan kevätistuntokauden 2024 loppuun mennessä. Keskeisiä sidosryhmiä ja asiantuntijoita kuullen työryhmä arvioi Ylen rahoitusta, suhdetta kaupalliseen mediaan ja mahdollisia Yle-lain muutostarpeita. Parlamentaariseen työryhmään kuuluu edustajia kaikista eduskuntapuolueista.

Myös Ruotsissa hallitus asetti helmikuussa 2023 parlamentaarisen komitean, jonka tehtävänä on valmistella yleisradioyhtiöiden seuraavan toimilukupakauden raameja. Laajan selvityksen perusteella komitea arvioi kolmen yleisradioyhtiön (SVT, SR, UR) rahoitusta, tehtäviä, valvontaa ja tarvittavaa lainsäädäntöä vuosille 2026–2033. Komitean mietintö valmistuu keväällä 2024.

Sanoma Media Finland Oy:n vuonna 2021 jättämä valtioneuvostokantelu Yle Areenan VOD-sisällöistä (video-on-demand) ja Ylen sähköisistä oppimissisällöistä on yhä EU-komission käsittelyssä. Sen kesto ei ole toistaiseksi

tietoa. Sanoma katsoo, että Ylen julkaisu-toiminta heikentää ratkaisevalla tavalla kaupallisten oppimateriaali- ja videopalveluyritysten kilpailuedellytyksiä markkinoilla, ja pitää Ylen saamaa rahoitusta tältä osin valtioneuvoston vastaisena. Suomen hallitusta edustava liikenne- ja viestintäministeriö on toimittanut komissiolle vuosina 2021–2023 kuusi vastausta, joissa se kiistää Sanoman väitteet.

Merkittäviä median sääntelyhankkeita työn alla

EU-lainsäätäjät käsittelevät vuonna 2023 useita isoja sääntelyhankkeita, joilla on vaikutusta median toimintaympäristöön.

Joulukuussa 2023 EU:n parlamentti, neuvosto ja komissio pääsivät alustavaan yhteisymmärrykseen asetusehdotuksesta, jonka tavoitteena on turvata median riippumattomuutta ja monimuotoisuutta koko EU:n tasolla. Media-vapauslainsäädös (European Media Freedom Act, EMFA) sisältää myös julkisen palvelun yleisradiotoimintaa koskevia säännöksiä esimerkiksi riippumattomuutta turvaavista mekanismeista ja kestävästä, ennustettavasta rahoituksesta. Säädös voi aiheuttaa muutostarpeita Yle-lakiin.

Lisäksi EU-lainsäätäjät sopivat alustavasti tekoälyasetuksesta, joka asettaa myös Ylelle tekoälyjärjestelmien kehittäjänä ja käyttäjänä uusia velvolli-

2.1

Kuva: Karl Vilhjalmsson / Yle

suuksia tekniseen turvallisuuteen, yksityisyyteen, datan hallintaan ja läpinäkyvyyteen liittyen.

EU:n tekijänoikeusdirektiivin ja verkkolähetysdirektiivin toimeenpanemiseksi säädetyt tekijänoikeuslain muutokset astuivat voimaan 3.4.2023. Niiden myötä sosiaalisen median palvelut ovat vastuussa tekijänoikeudella suojatun materiaalin käytöstä verkkopalveluissaan. Tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaa sopimussuhteissa vahvistettiin.

Tekijänoikeuslain muutos sisältää tekijänoikeuteen uusia rajoituksia, jotka koskevat esimerkiksi tekstin- ja tiedonlouhintaa. Myöhemmin annettavassa tekijänoikeuslain uudistuksen toisessa vaiheessa käsitellään muita lainmuutoksia, jotka koskevat esimerkiksi tv- ja radio-ohjelmien lähettämistä ja edelleen lähettämistä. Edelleen lähettämistä koskevilla muutoksilla voi olla vaikutusta Ylen tv-kanavien jakeluun

kaapeli-tv-verkoissa ja siitä Ylelle aiheutuviin kustannuksiin.

Isoja internetalustoja koskeva digimarkkinasäädös (Digital Market Act, DMA) ja digipalvelusäädös (Digital Services Act, DSA) etenivät voimaantulovaiheeseen. Digimarkkinasäädös pyrkii parantamaan pienempien digimarkkinayritysten kilpailuedellytyksiä suhteessa suuriin markkinoita hallitseviin alustoihin. Digipalvelusäädös puolestaan velvoittaa alustayhtiöitä puuttumaan tehokkaammin lainvastaiseen sisältöön alustoillaan ja edellyttää niiltä aiempaa suurempaa läpinäkyvyyttä. Digipalvelusäädös asettaa chat- ja keskustelupalvelujen moderoinnille vaatimuksia, jotka Ylen on huomioitava omissa sovelluksissaan.

Kotimaassa oikeusministeriön julkisuuslakityöryhmä ehdotti joulukuussa 2023 mietinnössään, että valtion määräysvallassa olevat yhtiöt, kuten Yle, tulevat julkisuuslain piiriin siltä osin,

Jalkapallon naisten MM-turnauksen ottelut ja studiolähetykset tavoittivat Ylen kanavilla yhteensä 2,4 miljoonaa televisiokatsojaa. Turnauksen voitti Espanja, joka kaatoi loppuottelussa Englannin 1-0.

Kuva: Getty Images

kuin ne harjoittavat muuta kuin kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. Jos Yle tulee julkisuuslain piiriin, tämä toteutuu vuosina 2026–2028, riippuen lain käsittelyaikataulusta ja mahdollisesta siirtymäajasta.

2.2 MEDIAMARKKINOIDEN KEHITYS

Talouden epävarmuus näkyi mediemarkkinoilla. Suoratoistopalveluiden jatkuva kasvu tuli tiensä päähän vuonna 2023, ja globaalit digijätit ilmoittivat joukkoviestintämarkkinoista. Muutoksiin vaikuttivat talouden epävarmuus, elinkustannusten nousu, inflaatio ja alan sisäiset syyt. Kannattavuuden vahvistamiseksi globaalit alusta- ja teknologia-yhtiöt karsivat kulujaan.

Joka kolmas Piilaakson työntekijöistä menetti työpaikkansa. Väkeä vähensi-

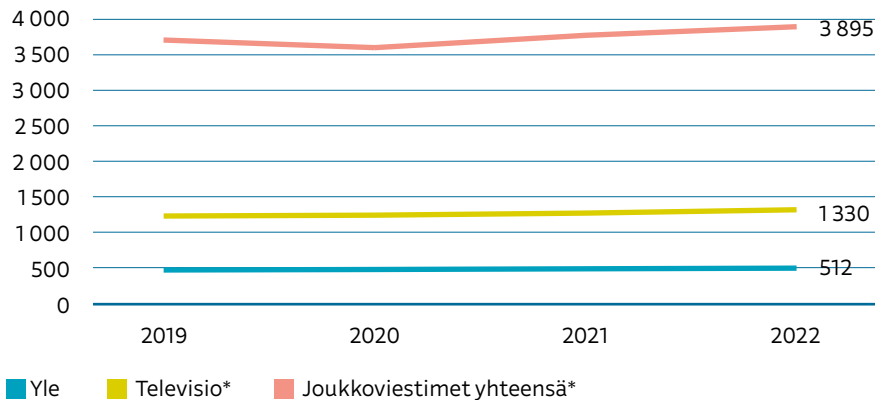
vät muun muassa Amazon, Microsoft sekä Googlen ja Youtuben omistava Alphabet. Myös Facebookin, Instagramin ja pikaviestipalvelu WhatsAppin omistava Meta sekä Elon Muskin omistukseen siirtynyt X (entinen Twitter) irtisanoivat henkilöstöään.

Kehitystä vauhditti kiristynyt kilpailu mainosrahasta, tekoäly-yhtiöiden nopea kasvu sekä kiinalaisen ByteDancen omistaman TikTokin suosio. Yhtiö kasvoi globaalisti ja laajensi toimintaansa uusille aloille, kuten verkkokauppaan, kirjojen kustantamiseen ja podcasteihin. ByteDancen tavoitteena on luoda länsimaihin kiinalaisen supersovellus WeChatin kaltainen tuote, josta käyttäjä löytäisi kaipaamansa viihteen, tiedon, hakukoneen, sosiaaliset verkostot ja verkkokaupan. Tämä haastaa kaikki suurimmat alustayhtiöt.

TikTokin suosio heijastuu myös suoratoistomarkkinaa. TikTokin myötä yleistyneet lyhytvideot syövät suoratois-

2.2

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo Suomessa, miljoonaa euroa

*sisältää myös koko Ylen (tv, radio, verkkopalvelut)

Lähde: Tilastokeskus, Yle

topalvelujen katselua erityisesti nuoremmissa ikäluokissa. Tätä vauhdittaa Alphabetin omistaman YouTube Shortsin lyhytvideoiden kasvava suosio.

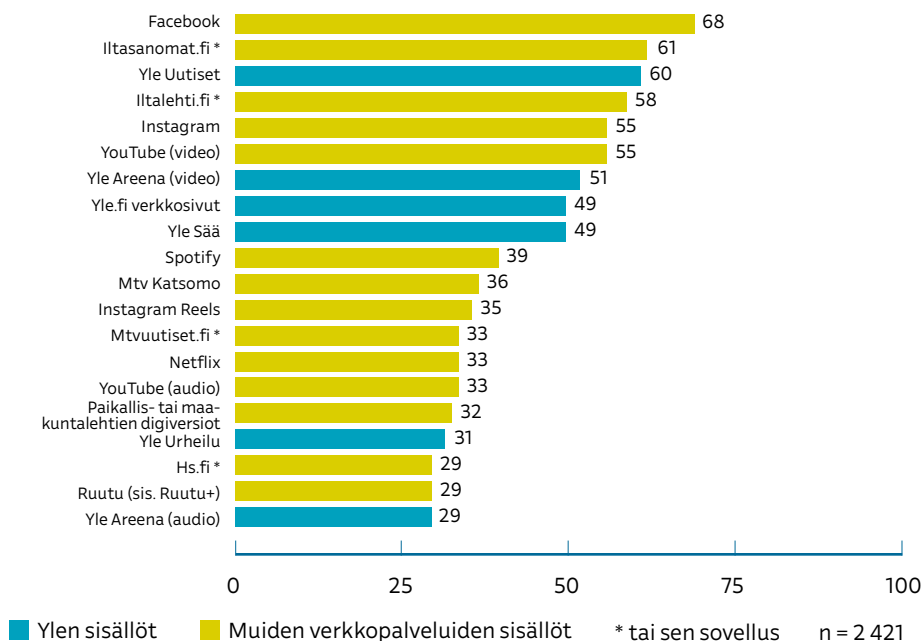
Katsojamäärien kasvattamisen sijaan yhä useampi toimija tavoittelee kannattavuuden parantamiseksi uusia ansaintamalleja, kuten mainoksellisia tilausvaihtoehtoja. Kehitystä nopeuttivat alan isot fuusiot, kuten Warnerin ja Discoveryn yhdistyminen.

Hollywoodin lakot pysäyttivät yhdysvaltalaisien suoratoistopalveluiden draamatuotannon useaksi kuukaudeksi, mikä suuntasi kysyntää realityyn ja dokumentteihin ja nosti vanhempien tv-sarjojen hintoja. Kansainvälisiä draamatuotantoja vähennettiin kaikkialla.

Urheilun esitysoikeuksien hintakilpailu jatkuu merkittävimpien tapahtumien osalta. Kun perinteinen tv-katselu vähenee, urheilu kiinnostaa yhä useampia suoratoistopalveluja, mikä nostaa suosituimpien lajien esitysoikeuksien hintoja. Pienten lajien näkyvyys on samalla entistä enemmän sidoksissa suoratoistojättien talouteen.

Markkinoilla yleistyvät samaan aikaan mainosrahoitteiset FAST-palvelut (free ad-supported streaming television). Internetin yli jaettavat kanavat eivät tarvitse perinteistä tv-kanavapaikkaa, vaan niiden jakelusta vastaa esimerkiksi tv-laitteen valmistaja tai suoratoistopalvelu. FAST-kanavien perustaminen on siten kustannustehokasta.

Verkkopalvelujen viikkotavoittavuus 2023, prosenttia

Lähde: Väestö yli 15-v., KMK-tutkimus 2023, Norstat

Ohjelmavirtana esimerkiksi suosittuja lastenohjelmia, urheilua tai klassikko-ohjelmia lähettävät FAST-kanavat kilpailevat jatkossa mainostuloista perinteisten tv-toimijoiden ja uutismedioiden kanssa myös Euroopassa. FAST-palvelujen liikevaihto oli vuonna 2023 arviolta 7,2 miljardia dollaria, ja sen ennakoidaan edelleen jyrkästi kasvavan. Suomessa FAST-kanavia tarjoavat jo tv-laitevalmistajat sekä Sanoma-konserniin kuuluva suoratois-topalvelu Ruutu.

Myös audiomarkkinan jättiläiset Spotify, Apple ja YouTube karsivat kulujaan. Erilaisten digitaalisten audiosisältöjen kuuntelu on kuitenkin kasvussa, eikä kasvulle näy vielä rajoja toisin kuin suoratoistosisällöissä, joissa osa kulutuksesta ohjautuu lyhytvideoihin.

Suomessa yrityskaupat mediakentällä jatkuivat. Sanoma-konserni osti Raumalla ilmestyvän sanomalehti Länsi-Suomen, joka vuoden 2024 alussa yhdistyi Satakunnan Kansaan, sekä kaupunkilehti Raumalaisen. Ruotsalainen Bonnier-mediakonserni puolestaan osti 51 prosenttia Hufvudstadsbladet Ab:sta (entinen KSF Media), jonka vastuulle siirtyivät Hufvudstadsbladet, Västra Nyland, Östnyland ja HBL Junior. Loput yhtiöstä omistaa lehtien aiempi julkaisija Konstsfundet-yhdistys. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaikuttivat myös media-alan tuotantoyhtiöiden toimintaan ja talouteen.

Kotimaan uutismedioiden vuotta leimasi paperilehtien jakelu- ja painokulujen raju nousu. Useat sanomalehdet, kuten Ilkka-Pohjalainen, Kaleva ja Karjalainen, luopuivat sunnuntain paperilehdestä. Myös maksuttomien kaupunkilehtien määrä väheni.

Taloudellinen epävarmuus ja kustannusten nousu aiheuttavat paineita myös monien julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoitustilanteeseen eri puolilla Eurooppaa ja sen ulkopuolella. Pohjoismaisista yleisradioyhtiöistä muun muassa Ruotsin SVT ja SR sekä Norjan NRK ilmoittivat vuonna 2023 ylimääräi-

sistä säästötarpeista inflaation kiihtymisen vuoksi, vaikka niiden rahoitukseen on tehty korotuksia.

Monissa maissa rahoitusta on jäädytetty tai leikattu, minkä seurauksena yleisradioyhtiöt ovat joutuneet supistamaan toimintaansa ja vähentämään henkilöstöään. Tällaisia yhtiöitä ovat esimerkiksi Sveitsin SRG SSR ja Itävallan ORF sekä Iso-Britannian BBC, jonka lupamaksu jäädytettiin vuosille 2022–2024. Vaikeuksissa ovat etenkin sellaiset yleisradioyhtiöt, joiden toimintaa rahoitetaan lupamaksujen lisäksi mainostuloilla.

Lupamaksuun perustuvan rahoitusmallin uudistamisesta keskustellaan tai sitä valmistellaan useissa maissa. Lisäksi yleisradioyhtiöiden rahoitukseen kohdistuu poliittisia paineita, kuten Italiassa ja useissa itäisen Euroopan maissa, missä hallitukset ovat esittäneet tuntevia rahoituksen leikkauksia.

Tämä on herättänyt samalla keskustelua yleisradioyhtiöiden riittävästä rahoituksen tasosta julkisen palvelun tehtävien turvaamiseksi ja luotettavan tiedonsaannin varmistamiseksi muuttuvassa media- ja informaatioympäristössä.

2.3 MEDIAN KÄYTÖN KEHITYS

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, Lähi-idän levottomuudet, kansainvälisen politiikan jännitteet ja talouden laskehdanne näkyvät median kulutuksessa. Samalla, kun osa kuluttajista seuraa uutisia aiempaa enemmän, uutisten välttely yleistyy. Yleisimmät syyt tähän ovat uutisten määrä, samojen aiheiden toistuminen kaikissa välineissä ja uutisten negatiivinen vaikutus mielialaan. (Uutismedia verkossa 2023, Reuters)

Epävarmoina aikoina luotettavien, faktapohjaisten uutisten rinnalla viihteellisten sisältöjen kysyntä ja tarve kasvaa. Tämä näkyy varsinkin vanhojen suosikkisarjojen suosiossa: moni palaa tutun sisällön pariin, kun tulevaisuutta on vaikea ennakoida ja hallita.

2.3

Mediankäyttö siirtyy kiihtyvällä vauhdilla digitaalisiin palveluihin ja yhä useammille laitteille ja alustoille. Median käyttötottumukset myös monimuotoistuvat uusien älylaitteiden ja palvelujen myötä.

Ylen kanavat televisiossa tavoittivat vuonna 2023 viikoittain 75 prosenttia suomalaisista (2022: 77 %). Ylen radion tavoitavuus laski 45 prosenttiin (2022: 52 %). Ylen verkko- ja mobiilipalveluiden (Yle Areena mukaan lukien) viikkotavoitavuus kasvoi ja palvelut tavoittivat viikossa 81 prosenttia väestöstä. Verkkopalvelujen tavoitavuus kasvoi 8 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. (KMK-tutkimus, Norstat 2023, IRO Research Oy 2022)

Finnpanelin tutkimuksen mukaan televisioruudun ja suoratoistopalvelujen ääressä vietettiin Suomessa vuonna 2023 päivittäin 3,5 tuntia. Koko väestön katseluminuuteista 71 prosenttia oli televisiokanavien katselua, 29 prosenttia ajasta kului suoratoisto- ja videopalveluissa. Alle 45-vuotiaiden kohdalla suoratoistopalvelut olivat sen sijaan kärjessä – niiden parissa käytettiin jo 62 prosenttia ajasta.

Yle oli mediayhtiöistä katsotuin, ja sen tv-kanavia seurattiin päivittäin 1 tunnin ja 4 minuutin ajan. Sekä kaupallisten kanavien katseluosuus että kotimaisten suoratoistopalvelujen parissa vietetty aika kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Suomalaisten eniten käyttämät suoratoistopalvelut olivat kuukausitasolla Yle Areena, YouTube ja MTV Katsomo. Joka toiseen suomalaistalouteen tilattiin maksullisia sisältöjä.

Radiota kuunneltiin vuonna 2023 keskimäärin 2 tuntia ja 16 minuuttia päivässä eli seitsemän minuuttia vähemmän kuin edellisvuonna. Ylen radiokanavia kuunneltiin päivässä keskimäärin 1 tunti ja 7 minuuttia. Kuunneltiin radiokanava oli yhä Yle Radio Suomi, jonka osuus radion kuunteluun käytetystä ajasta oli edellisvuoden tapaan

34 prosenttia suomalaisista viikoittain. (TV-vuosi ja Radio-vuosi 2023, Finnpanel)

Radiota kuunnellaan perinteisten radiolaitteiden lisäksi yhä enemmän audiopalveluiden kautta. Alle 65-vuotiaista suomalaisista 82 prosenttia kuuntelee digitaalista audiota, kuten musiikkia ja podcasteja, viikoittain. Podcastien kysyntä jatkui vilkkaana markkinan kasvaessa edelleen. (Näin suomalainen kuuntelee – Digiaudiotutkimus 2023, RadioMedia)

Verkkoalustoilla leviävät valeuutiset, misinformaatio ja disinformaatio uhkaavat luottamusta vastuulliseen mediaan. Tekoälyn avulla esimerkiksi videokuvaa ja ääntä on mahdollista käsitellä niin, että aidon sisällön erottaminen keinotekoisesta käy yhä vaikeammaksi. Perinteisen medialukutaidon rinnalla kyky ymmärtää digitaalisen vaikuttamisen keinoja on siten entistä tärkeämpi kansalaistaito.

Suomessa ja muissa Pohjoismaissa luottamus mediaan on yhä kansainvälistä kärkeä ja selvästi suurempaa kuin EU-maissa keskimäärin. Suomi erottuu vertailussa myös siten, että kansalaiset pitävät julkisesti rahoitettua uutispalvelua yhteiskunnalle erittäin tai melko tärkeänä. Reuters-instituutin Uutismedia verkossa 2023 -tutkimuksessa tätä mieltä oli 79 prosenttia suomalaisista. Luku oli 19 maan kansainvälisessä vertailussa korkein.

2.4 MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Teknologian alalla generatiivisen tekoälyn sovellukset, kuten GPT (generative pre-trained transformer), valtasivat vuonna 2023 lähes kaikki toimialat – myös median. Suuret amerikkalaiset yhtiöt panostavat voimakkaasti data-massojen käsittelyyn ja generatiivisen tekoälyn kaupallisiin sovelluksiin. Kiristyvässä kilpailussa eurooppalaiset toimijat ovat jääneet kehityksestä jälkeen.

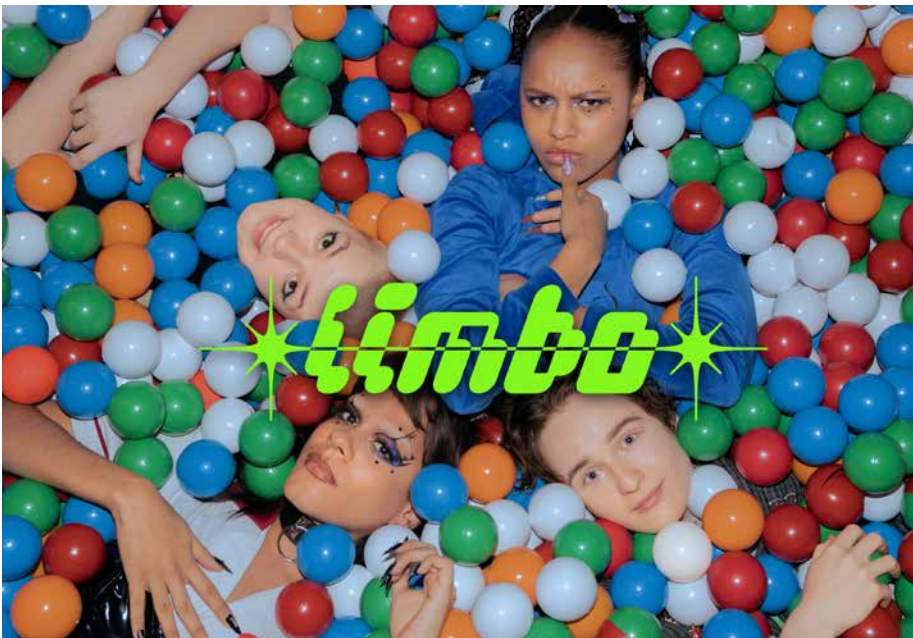
Kielimalleja kehitetään ja sovelletaan Suomessakin alan yritysten ja tutkijoiden yhteistyönä, ja myös Yle edistää omia kokeilujaan sisällöntuotannon apuna. Tällä hetkellä tekoälyn laaja-alaisen hyödyntämisen esteenä on kuitenkin toimivan suomenkielisen kielimallin puute.

Tekoäly on jo vahvasti mukana audiovisuaalisessa tuotannossa. Yle ja muut mediatoimijat hyödyntävät tekoälyä tekstin muuttamisessa puheeksi (ääni-tekstitys) ja puheen muuttamisessa tekstiksi (litterointi). Teknologia mahdollistaa monipuolisia tuotannollisia ratkaisuja, kuten kuvien luomisen tai videon editoinnin tekstin avulla. Tekoälyn yhä laajeneva hyödyntäminen on lisännyt keskustelua myös eettisistä kysymyksistä ja mahdollisista riskeistä. Yle on vastannut tähän laatimalla vuonna 2023 Ylen vastuullisen tekoälyn periaatteet.

Television jakelussa saavutettiin vuonna 2023 merkittävä virstanpylväs, kun Yle ja kaupalliset tv-yhtiöt sopivat perusmuotoisen SD-jakelun päättymisestä maaliskuussa 2025.

Maailman radiokonferenssi WRC-23 päätti maailmanlaajuisesti tv-taajuuksien käytöstä. Samalla arvioitiin mahdollisuutta siirtää maanpäällisten televisioverkkojen taajuudet tarvittaessa 5G-verkkojen käyttöön. Tämä parantaisi digitalisaation etenemistä ja vastaisi tietoliikennekapasiteetin kasvavaan tarpeeseen, joka johtuu median kulutuksen siirtymisestä suoratoistopalveluihin.

Mediatuotannossa jatkui siirtymä dedikoiduista video- ja audioratkaisuista kohti pilvi-, ip- ja ohjelmistopohjaisuutta. Muutos on teknologisesti iso ja muuttaa merkittävästi myös media-yhtiöiden toimintaa ja osaamistarvetta.

Yle Arenassa julkaistu kahdeksanosainen kotimainen cringekomedia Limbo oli erittäin suosittu 15–29-vuotiaiden keskuudessa.

Kuva: Yle

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Yle vastaa mediankäytön muutokseen uudistamalla digitaalista julkaisua ja perinteisiä radio- ja televisiokanaviaan niin, että nämä tukevat toisiaan. Lähtökohtana on, että mediakäytön pirstaloituessa Yle pystyy tarjoamaan ajanmukaisella tavalla julkisen palvelun sisältöjä jokaiselle yhtäläisin ehdoin, kuten lakisääteinen tehtävä edellyttää.

Yhtiö suuntaa resursseja erityisesti **digitaalisten pääpalvelujen**, Yle Areenan sekä Yle.fi-sivuston ja Yle-sovelluksen kehittämiseen siten, että sisältöjä voidaan tarjota entistä osuvammin erilaisten suomalaisten tarpeisiin. Digitaalinen julkaisu edellyttää yhä henkilökohtaisempaa palvelua asiakasdataa hyödyntäen, jotta sisällöt löytävät käyttäjänsä uudessa mediaympäristössä. Siksi Yle pyrkii edistämään digitaalisten palvelujensa kirjautunutta käyttöä, jotta tarjontaa voidaan kehittää edelleen.

Yle Areenan merkitys julkisen palvelun sisältöjen julkaisualustana kasvaa, ja sitä käyttävät kaikenikäiset suomalaiset. Joulukuusta 2023 lähtien Yle Areenan mobiilisovellukset edellyttävät kirjautumista Yle Tunnuksella. Kirjautumalla käyttäjä voi esimerkiksi valita aihepiirejä aiempaa räätälöidymmin omien mieltymysten mukaan ja löytää itseään kiinnostavat sisällöt Yle Aree-

nasta helpommin. Sisältöjen suosittelussa Yle noudattaa julkisen palvelun tehtävään nojaavia periaatteita. Muutosten myötä Yle Areenan aktiivinen kirjautunut käyttö kääntyi loppuvuonna selvään kasvuun. Yle Areenaa voi yhä käyttää kirjautumatta selaimella.

Ylen **radio- ja televisiokanavilla** ohjelmistoa uudistettiin vuoden aikana, mutta kanavien profiileissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Aiemman suunnitelman mukaisesti radiokanava Yle Puhe hiljeni vuoden 2024 alussa, ja sen äänisisällöt siirtyivät kuultavaksi Yle Areenaan. Radiourheilu siirtyi puhekanavalta Yle Radio Suomeen.

Yhtiö jatkoi **audion uudistustyötä** strategian mukaisesti. Kevään 2023 aikana Yle kotiutti viimeisetkin, lähinnä nuorille suunnatut suomenkieliset podcastit Spotifysta Yle Areenaan. Päätös siirtää podcastit kolmansien osapuolten alustoilta Yle Areenaan on osoittautunut toimivaksi ja lisännyt äänisisältöjen kuuntelua palvelussa etenkin 15–29-vuotiaiden keskuudessa. Yle julkaisee Spotifyssa ja Applen podcast-hakemistossa enää viikoittaista All Points North -ajan kohtaisohjelmaa palvelukseen englanninkielisiä yleisöjä.

Hallintoneuvosto totesi joulukuussa 2022, että Yle Areenassa tai muissa yhtiön internetpalveluissa julkaistavat äänisisällöt ovat olennainen osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Keväällä 2023 hallintoneuvosto vahvisti suunnitelman verkossa julkaistavien äänisisältöjen ennakoarviointipäätöksen toimeenpanemisesta. Suositusten mukaisesti Yle seuraa audio on demand -tarjontansa kilpailu- ja markkinavaikutuksia vuosittain. Niistä raportoidaan jatkossa säännölli-

3.1

.....
Käärijä voitti UMK:n ja sijoittui Euroviisuissa toiseksi kappaleellaan Cha Cha Cha. Viisujen loppukilpailu tavoitti televisiossa liki 2,8 miljoonaa katsojaa.

Kuva: Miikka Varila / Yle

YLEN AOD-SISÄLTÖJEN TAVOITTA- VUUS JA KUUNTELUOSUUS SUOMEN PODCAST-MARKKINASSA

Yle Areenan podcastien viikkotavoittavuus maaliskuis-marraskuussa 2023 oli keskimäärin 11 prosenttia (Finnpanel, dataa ei saatavissa muilta kuukausilta). Luku oli vuonna 2022 lähes sama, 12 prosenttia.

Vuonna 2023 tavoittavimmat palvelut podcastien kuunteluun Suomessa olivat Spotify (18 %) ja YouTube (12 %). Areena oli kolmanneksi tavoittavin.

Kuunteluajassa mitattuna Yle Areenan podcastien osuus kaikesta podcast-kuuntelusta oli noin 16 prosenttia. Yle Areenan podcastien kuunteluosuus -luku on laskettu siten, että Yle Areenan oma podcast-data kuunteluun käytetystä ajasta on suhteutettu Kansallisen Radiotutkimuksen (KRT) podcast-viikkokuuntelutilastoihin.

AUDIOMARKKINAN TILANNE

Digitaalisen audion kuuntelu kasvaa ja monipuolistuu. Digitaalista audiota kuuntelee viikoittain kahdeksan kymmenestä suomalaisesta. Digiaudio tarkoittaa tässä yhteydessä nettiradiota, radio-ohjelmien tallenteita, podcasteja sekä musiikin kuuntelua. (Näin suomalainen kuuntelee – Digiaudio 2023, 19.9.2023)

Tutkimusyhtiö Kantarin mukaan suomalaiset 15–74-vuotiaat viettivät vuonna 2023 median parissa lähes 10 tuntia päivässä (osa käytöstä on päällekkäistä). Kantarin mukaan eniten kasvoivat prosentuaalisesti "musiikin suoratoistopalvelut ja muut audio- ja podcast-palvelut, joihin käytettiin noin 10 prosenttia enemmän aikaa kuin vuonna 2022". (Kantar, 14.11.2023)

Kuuntelun kasvu näkyy myös uusissa toimijoissa ja rahassa. Suomen podcast-markkinassa kotimaisten toimijoiden rinnalla kasvua hakevat erityisesti pohjoismaiset toimijat. Uusin tulokas on elokuussa 2022 Suomessa aloitta-

nut tanskalainen audiopalvelu Podimo. Podimo kertoi syksyllä kasvattaneensa kävijämääräänsä Suomessa 70 prosenttia ja maksavien tilaajien määräänsä 400 prosenttia vuoden alusta. (Podimo, 30.8.2023)

Digimarkkinointia ja -mainontaa edistävän IAB:n arvion mukaan digiaudio-markkinan arvo kasvoi Suomessa yli seitsemään miljoonaan euroon vuonna 2022, kasvaen 27 prosenttia. Vuotta 2022 koskeva arvio julkistettiin syksyllä 2023. (IAB, 22.9.2023)

Kun huomioidaan koko kaupallinen radio, siis sekä perinteinen että digi, mainostuotot kaupallisessa radiossa kokonaisuudessaan kasvoivat vuonna 2022 yli neljä prosenttia 71 miljoonaan euroon. (Tilastokeskus, 22.11.2023)

Ruotsissa digiaudio, kuten äänikirjat, striimattu musiikki ja podcastit, ohitti tavoittavuudessa ensimmäistä kertaa radion kuuntelun loppuvuonna 2023, kertoi tutkimusyhtiö Mediavision kyselytutkimukseensa perustuen joulukuussa.

ARVIO YLEN AOD-SISÄLTÖJEN MARKKINAVAIKUTUKSISTA

Ylen internetissä tarjoamia äänisisältöjä koskevan ennakoarvioinnin yhteydessä julkaistun (31.8.2022) konsulttiyhtiö Copenhagen Economicsin antaman arvion mukaan Yle ei kohtuuttomasti vääristä sisällönhallintamarkkinoita. Hallintoneuvosto käytti muun muassa tätä arviota 13.12.2022 antamansa Ylen äänisisältöjen ennakoarvioinnin loppuratkaisun pohjana.

CE:n antaman arvion jälkeen markkina on kehittynyt edellä kuvattuun suuntaan, eli muun muassa niin, että markkinan arvo on kasvanut, ja internetissä toimivien äänisisältöjen tarjoajien sisältövalikoima on kasvanut. Markkinatilanne ja Ylen audion vuoden 2024 painopisteet huomioiden hallintoneuvosto katsoo, että Yleisradio ei edelleenkään kohtuuttomasti vääristä sisällönhallintamarkkinoita.

sesti hallintoneuvoston vuosikertomuksessa eduskunnalle.

Hallintoneuvosto ei suorittanut vuonna 2023 Ylen sisältöjä tai palveluja koskevia uusia ennakoarvioiteja. Marraskuussa 2023 hallintoneuvosto päätti, että ennakoarviointia ei ole tarpeen käynnistää Yle Areenan henkilökohtais- tamisesta ja kirjautumisesta tehdyn ennakoarviointipyyntö perusteella.

Ylen tekstimuotoisten sisältöjen digitaalista julkaisua varten yhtiöllä on toimintamallit ja seurantajärjestelmät, jotka vastaavat edellisvuonna uudistuneen Yle-lain vaatimuksiin. Vastaavat toimittajat ovat ohjeistaneet kaikkia sisältöyksiköitä lainmuutoksen soveltamisessa.

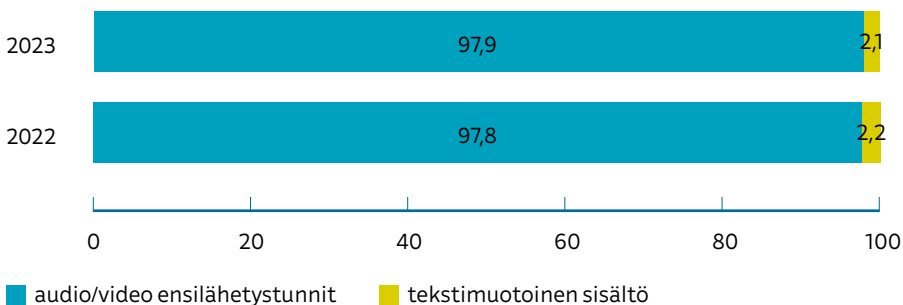
Yhtiö päivitti vuonna 2023 sosiaalisen median linjauksensa, joka määrittelee tavoitteet ja periaatteet Ylen toiminnalle sosiaalisessa median alustoilla. Sisältöyksiköiden vastuuhenkilöistä koostuva ohjausryhmä valvoo linjauksen toteutumista, seuraa sosiaalisen median ilmiöitä ja tekee tarvittaessa nopeita päätöksiä suhteessa yhtiön käyttämiin

YLE-LAKI TEKSTIMUOTOISISTA SISÄLLÖISTÄ

Yle-lain uuden 7.1 §:n mukaan sisältöpalvelujen pääpainon on oltava liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa. Tekstimuotoisen sisällön tulee pääsääntöisesti liittyä yhtiön liikkuvan kuvan tai äänen julkaisuun. Lain 7.3 §:n mukaisia sallittuja poikkeuksia tästä ovat: kulttuuri, oppiminen, lyhyt STT-utissisältö, nopea ja lyhyt uutinen, vähemmistökielinen uutinen ja viranomais- tiedotteet.

Ylen hallintoneuvosto valvoo Yle-lain 7§:n noudattamista ja toteaa seurantatietojen perusteella, että Ylen julkaisutoiminta noudattaa tekstimuotoisia sisältöjä, ääntä ja kuvaa koskevia lakimuutoksia. Vuonna 2023 lähes 98 prosenttia Ylen ensilähetystunneista oli video- tai audiosisältöjä ja vain reilut kaksi prosenttia tekstimuotoisia sisältöjä.

Ylen tekstimuotoisten sisältöjen osuus ensilähetystunneista, prosenttia

Ensilähetystunnit Ylen omilla alustoilla 1.8.–31.12.2022. Tekstimuotoiset sisällöt on muutettu tunneiksi keskimääräisellä lukunopeudella 183 sanaa minuutissa.

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2023 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluita kuudella valtakunnallisella FM-radiokanavalla ja digitaalisina radiopalveluina, kolmella kanavapaikalla televisiossa sekä verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- **Yle TV1** - uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- **Yle TV2** - urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- **Yle Teema & Fem** (yhdistetty kanavapaikka)
 - Yle Teema - kulttuurin, historian ja tieteen kanava
 - Yle Fem - kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille

Kaikki tv-kanavat ovat saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona.

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- **Yle Radio 1** - kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- **Yle Radio Suomi** - uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- **YleX** - populaarikulttuurin kanava
- **Yle Puhe** - puhekanava (Ylen hallintoneuvosto päätti 7.2.2023 lakkauttaa kanavan kevääseen 2024 mennessä)
- **Yle Vega** - ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- **Yle X3M** - ruotsinkielinen nuorisokanava
- **Yle Mondo** - monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla
- **Yle Klassinen** - klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa
- **Yle Sámi Radio** - kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- **Yle Areena** - radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähettyksiä ja podcasteja sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
 - **Yle.fi** ja **Yle-sovellus** – Ylen digitaalinen uutis- ja tapahtumapalvelu tarjoaa ajankohtaiset uutiset, urheilun, tapahtumat sekä ilmiöt ja puheenaiheet.
 - **Svenska.yle.fi** - ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
 - **Yle Teksti-TV** ja **Yle Text-TV** - uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
 - **Yle Sápmi** - sisältöjä kolmella saamen kielellä
-

3.2. YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

some-alustoihin. Vuoden aikana Ylen aktiivisten sometilien määrä on supistunut kolmanneksella.

Läsnäolo sosiaalisessa mediassa on kuitenkin tärkeää etenkin nuorten ja nuorten aikuisten tavoittamiseksi sekä vuoropuhelun rakentamisen välineenä. Yle pyrkii tavoittamaan sosiaalisen median alustoilla etenkin sellaisia alle 45-vuotiaita yleisöjä, jotka eivät muutoin käytä Ylen sisältöjä tai löydä niiden pariin. Näin toimimalla yhtiö on onnistunut ohjaamaan käyttäjiä Ylen omiin palveluihin.

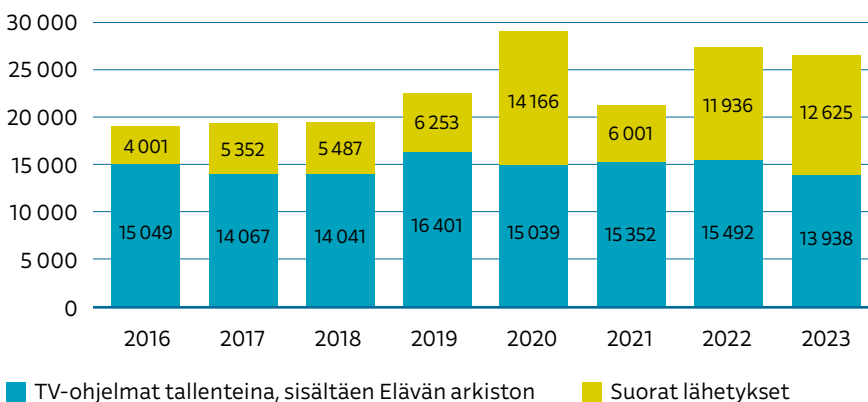
Loppuvuodesta 2023 Yle laati vas- tuullisen tekoälyn periaatteet, jotka ohjaavat tekoälyn käyttöä ja kehitystyötä koko yhtiössä. Yle käyttää tekoälyä toteuttaakseen julkisen palvelun tehtävää ja arvoja entistä paremmin muuttuvassa mediaympäristössä. Tekoälyn kehitystyötä tehdään Ylessä tiiviissä yhteistyössä kotimaisten kumppanien, yritysten ja tutkijoiden kanssa. Tavoitteena on, että työ palvelee laajasti koko suomalaista yhteiskuntaa.

Yle tarjosi vuoden aikana tehtävänsä mukaisesti monipuolisen kokonaisuuden julkisen palvelun sisältöjä radiossa, televisiossa ja verkossa: uutis- ja ajankohtaissisältöjä, asiaa, draamaa ja kulttuuria, virikkeellistä viihdettä, oppimista ja yleissivistystä kehittäviä sisältöjä sekä lasten ja nuorten sisältöjä. Yhtiö hyödynsi uusia kerrontatapoja kaikilla sisältöalueilla vastatakseen mediankäytön kiihtyvään muutokseen.

Sisällöissä käsiteltiin laajasti ajankohtaisia uutistapahtumia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä, alueiden ja erilaisten ihmisten arkea, kulttuurin ja taiteiden kirjoa sekä kansalaisia yhdistäviä yhteisöllisiä kokemuksia ja tapahtumia. Yle tähtää sisältötarjonnassaan korkeaan laatuun, monipuolisuuteen ja erottuvuuteen julkisen palvelun tehtävän mukaisesti.

Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminnassa vuosi 2023 oli täynnä **isoja ja mul- listavia uutistapahtumia**. Näitä olivat

Yle Arenan tv-ohjelmatalenteiden ja suorien tv-lähetysten tuntimäärät 2016–2023

muun muassa Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, Lähi-idän kriisi, Suomen liittyminen Natoon, kevään eduskuntavaalit, uuden hallituksen alkutaival, Yhdysvaltain presidentin vierailu, Viron ja Suomen välisen kaasuputken vaurioituminen, Venäjän toimet itärajalla ja presidentinvaalikampanjan aloitus.

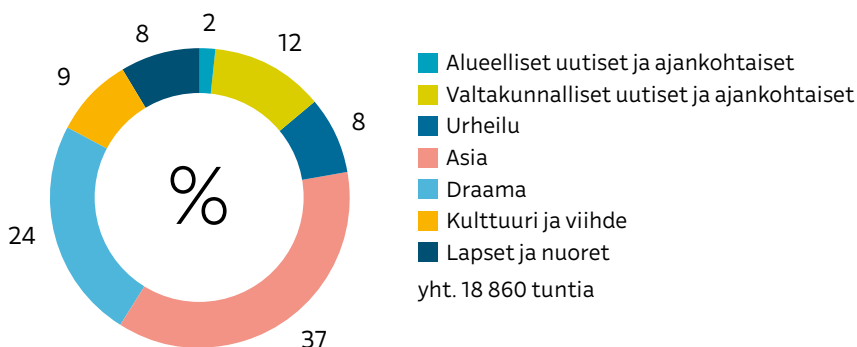
Eduskuntavaalien aikana Yle tarjosi kattavan vaaliohjelmiston osana demokratian tukemista. Vaalikausi alkoi Ylellä maaliskuussa vaalikoneen avauksella ja

päätyi tulosiltaan eduskuntavaalipäivänä. Tarjolla oli keskustelua yhteiskunnallisesti tärkeistä teemoista myös venäjäksi, arabiaksi, englanniksi, somaliksi ja selkosuomeksi.

Ylen uutistoiminnalla on keskeinen rooli luotettavan tiedonvälityksen turvaajana osana huoltovarmuutta. Valmiuteen kuuluvia toimintamalleja testattiin ja harjoiteltiin vuoden aikana. Häiriötilanteita varten yhtiöllä on varajärjestelmä, vara.yle.fi-palvelu, johon

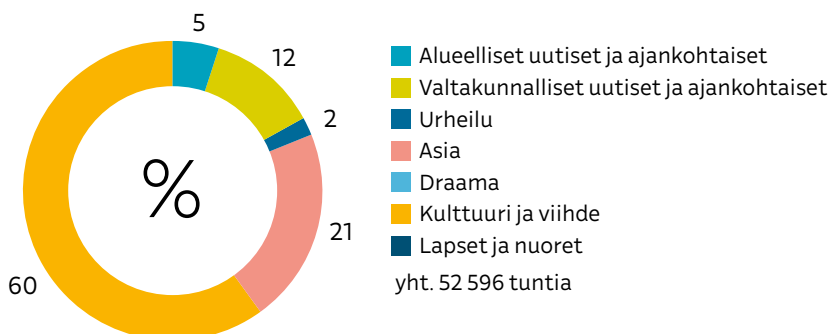
Sisältökokonaisuuksien osuudet television ohjelmatunneista 2023,

prosenttia

Sisältökokonaisuuksien osuudet radion ohjelmatunneista 2023,

prosenttia

uutiset voidaan tarvittaessa ohjata. Lähetystoimintaa voidaan myös tarvittaessa hajauttaa aluetoimituksiin paikkakunnalta toiselle.

Yle ja Ruotsin yleisradioyhtiö SVT ilmoittivat heinäkuussa 2023 vahvistavansa keskinäistä yhteistyötään niin, että yhtiöt voisivat tarvittaessa tukea toistensa uutistuoantoa kriisitilanteissa. Mahdollisuutta muutoksiin selvitetään parhaillaan maiden lainsäädännön ja yhtiöiden tehtävänkuvien rajoissa.

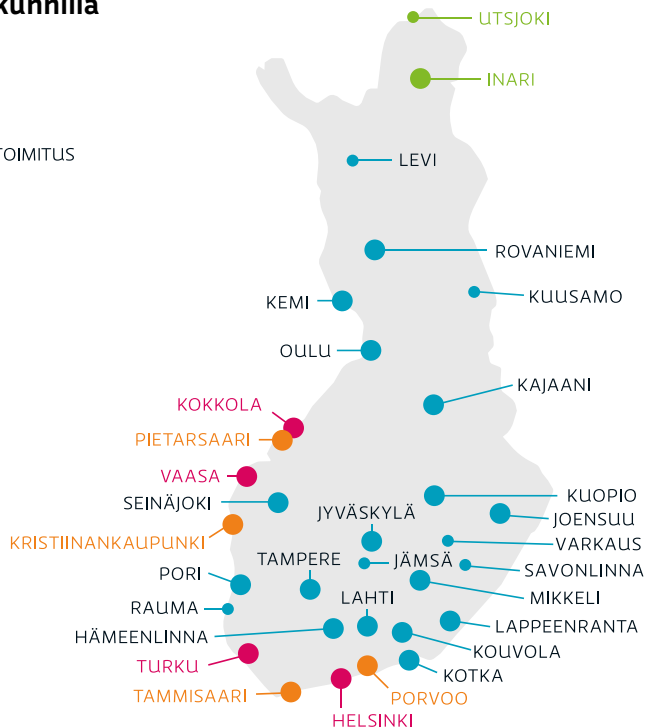
Moniäänisyyden edistämiseksi Yle keskittyi erityisesti nuoriin, uutisaiheiden ja näkökulmien monipuolisuuden ja alueiden näkyvyyteen. Nuorten uutistoimitus kehittää digitaalisia kerrontatapoja, kuten lyhyitä selittäviä uutisvideoita, jotka tavoittivat nuoria Ylen omissa palveluissa ja sosiaalisessa mediassa.

Yle on suomen- ja ruotsinkielisine aluetoimituksineen läsnä 32 paikkakunnalla. Toimitusten yhteistyöllä alueilta tuotetaan säännöllisesti sisältöjä myös valtakunnan uutisiin, mikä tekee eri alueiden kehitystä ja erityispiirteitä näkyväksi koko Suomeen. Yle on viime vuosina vahvistanut suomenkielisten paikallistoimitusten verkostoa perustamalla uusia toimipisteitä maakuntiin. Vuonna 2023 uusimpana aloitti yhden hengen paikallistoimitus Kittilän Levillä.

Yle toteutti myös uudenlaisen, journalistimin monimuotoisuutta tukevan lähiöprojektin, jonka aikana toimittajat syventyivät kymmenen kaupunkilähiön elämään eri puolilla Suomea. Tavoitteena oli rikastaa uutisaiheiden kirjoa ja tuoda esiin ihmisiä, jotka eivät yleensä

Yle toimii näillä paikkakunnilla

- SUOMENKIELINEN TOIMITUS
- RUOTSINKIELINEN TOIMITUS
- SUOMEN- JA RUOTSINKIELINEN TOIMITUS
- SAAMENKIELINEN TOIMITUS

näy mediassa. Viikkojen aikana lähiöistä toteutettiin kymmeniä aihekokonaisuuksia asuntojen hintakehityksestä lähiöiden arkeen.

Yle välitti radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa vuoden aikana useita **kansakuntaa koskettavia tapahtumia**. Näihin kuuluivat muun muassa presidentti Martti Ahtisaaren valtiolliset hautajaiset Yle TV1:ssä, Yle Areenassa ja Yle Radio Suomessa. Lähetystä saattoi seurata suomeksi ja ruotsiksi sekä kuvailutulkattuna suomeksi ja viittomakielelle tulkattuna Yle Areenassa. Yle jakoi hautajaisten kuvasignaalin kaupallisille mediayhtiöille, kuten MTV:lle, Sanomalle ja Kalevalle.

Toista kertaa järjestetyn Ukraina-tukikonsertin *Apua Ukrainaan – Suuri tukikonsertti 2* avulla kerättiin yli kahdeksan miljoonaa euroa maan tukemiseksi. Yle järjesti konsertin yhteistyössä Suomen World Visionin, Pelastakaa Lapset ry:n ja Plan International Suomen kanssa.

Varat ohjattiin Ukrainan sodasta kärsivien lasten, nuorten ja lapsiperheiden auttamiseen.

Vuoden suuriin satsauksiin kuuluivat myös itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, jotka tavoittivat edellisvuotta enemmän yleisöä. Ylen *Linnan juhlat* -tv-lähetys tavoitti 3,14 miljoonaa suomalaista. Linnan juhlat -päälähetys kuvailutulkattiin suomeksi ja lisäksi se tulkattiin suomalaiselle ja suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Yle toteutti lisäksi kolmatta kertaa virtuaaliset Linnan juhlat Roblox-alustalla, jonne tehtiin yli 100 000 vierailua. Nuorille suunnattu ja pelimaailmaa hyödyntävä kokeilu on herättänyt myös kansainvälistä kiinnostusta.

Ylen omatuotantoisessa viih-teessä vuoden 2023 suurin tapahtuma oli *Uuden musiikin kilpailu – UMK* ja sen myötä Suomen vallannut Käärijä-ilmio. Suomi sijoittui Euroviisuissa toiseksi kappaleellaan Cha Cha Cha. Loppukil-

Jyväskylän Normaalkoulun oppilaat käyttivät Ylen Muuttolintujen kevät -sovellusta, jolla voi tunnistaa linnunlaulun ja lahjoittaa nauhoitteen tutkijoiden käyttöön.

Kuva: Petri Aaltonen / Yle

pailu tavoitti Yle TV1:ssä illan aikana liki 2,8 miljoonaa katsojaa. Yle Areenassa finaalilähetys keräsi yli 800 000 käynnistystä. Euroviisut selostettiin suomen ja ruotsin lisäksi myös venäjäksi, inarin ja pohjoissaameksi sekä ukrainaksi.

Ylen kanavilla ja Yle Areenassa nähtävät ohjelmat ovat saavuttaneet lukuisia tv-alan Kultainen Venla -palkintoja ja kiinnostavat laajasti eri-ikäisiä yleisöjä. Vuoden 2023 menestyksiin kuuluivat muun muassa vuoden ohjelmaksi valittu, autismin kirjoja lämminhenkisesti lähestyvä *Kirjolla*-sarja, yhteisöllinen musiikkiohjelma *Elämäni Biisi* ja ajankohtaissatiiri *Kovan viikon ilta*.

Urheilun kansainväliset arvokisat ja kotimaan tapahtumat olivat niin ikään merkittävä panostus sekä Ylen suomenkielisessä toiminnassa että Svenska Ylessä. Urheilu kokosi miljoonayleisöjä talvilajien ääreen MM-kisaputken aikana. Jalkapallon naisten MM-turnauksen ottelut ja studiolähetykset tavoittivat Ylen kanavilla yhteensä 2,4 miljoonaa televisiokatsojaa. Kisat näkyivät laajasti myös Ylen verkkopalveluissa Yle Areenassa, yle.fi:ssä ja Yle-sovelluksessa. Yleisurheilun MM-kisat Budapes-tissa saavuttivat myös miljoonayleisön.

Urheilulla on tärkeä rooli yhteisten kokemusten tarjoajana elämäntavoiltaan eriytyvässä yhteiskunnassa. Yle tuo urheilutarjonnassaan esille myös harrastajamäärältään pienempiä lajeja ja edistää niiden näkyvyyttä. Yle on tehnyt vuosien ajan määrätietoista ja tuloksellista työtä urheilun ja liikunnan tasa-arvon edistämiseksi.

Lisäämällä kumppanuuksia ja jakamalla esitysoikeuksia Yle on onnistunut säilyttämään monipuolisen urheilutarjonnan ja pystyy tarjoamaan kattavan lajivalikoiman vuosikymmenen vaihteeseen asti. Tämä koskee niin kansainvälisiä arvokisoja kuin kotimaan palloilulajeja. Yle solmi Sanoma Oy:n kanssa kolmivuotisen sopimuksen, jonka myötä Superpesiksen naisten ja miesten, Veikkausliigan sekä Kansalli-

sen Liigan valikoituja otteluita nähdään Ylen kanavilla vuosina 2023–2025. Vastaavaa yhteistyötä on myös Viaplayn ja Telia/MTV:n kanssa hiihtolajien ja jalkapallon MM-kisoista vuoteen 2026 asti. Kumppanuuksia käsitellään tarkemmin luvussa 5.2.

Ylen kulttuuri- ja asiasisältöjen tarjonta ulottuu eri taiteenaloilta ajankoh-taisiin aiheisiin, historiaan, tieteeseen ja oppimiseen. Asiasisällöissä käsitellään myös terveyteen, hyvinvointiin ja elämäntapoihin liittyviä teemoja. Lisäksi tarjontaan sisältyy keskusteluohjelmia, kulttuurijournalismia sekä monipuolinen valikoima dokumentteja ja luonto-ohjelmia kotimaasta ja ulkomailta.

Asiasisällöissä, samoin kuin Ylen kotimaisissa draamasisällöissä, tuodaan esille myös suomalaisen yhteiskunnan muutosta ja erilaisten elämäntapojen kirjoja, alueellisine ja kulttuurisine erityispiirteineen. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella Tampereen Mediapoliksella on Ylessä keskeinen rooli muun Suomen dokumentoijana.

Esimerkkinä vuonna 2023 julkaistuista, eri kohderyhmille suunnatuista uusista asia- ja dokumenttisarjoista ovat muun muassa tiedesarja *Superihmiset*, nuorten savolaisten elämästä kertova *SAVOLife*, dna-testien maailmaa valottava *Puolet minusta?* ja loppuvuonna laajan yleisön kerännyt *Kun Suomi muuttui -levottomat ajat 1961–1981*.

Uutena avauksena Yle toteutti vuonna 2023 kansalaisia osallistavan *Muuttolintujen kevät* -luonto- ja tiedehankkeen yhdessä Jyväskylän yliopiston ja tieteen osaamiskeskus CSC:n kanssa. Sisältökokonaisuuden yhteyteen kehitettiin sovellus, jonka avulla käyttäjät voivat nauhoittaa lintujen ääniä ja tunnistaa niitä. Samalla yliopiston tietokantaan kertyy miljoonista nauhoituksista arvokasta tietoa lintupopulaatioista.

Yhteiskunnallisena yhteistyöhankkeena Yle toteutti *Miljoona roskapusia* -kampanjan, jonka tavoitteena oli

vähentää ympäristön roskaisuutta, lisätä yhteisöllisyyttä ja rakentaa yhteistyöverkostoja eri toimijoiden kesken. Kampanjan kumppaneina oli 174 kaupunkia ja kuntaa sekä 30 järjestöä tai muuta tahoa. Suomalaiset kirjasivat kampanjan aikana laskuriin yli 210 000 pussillista kerättyä roskaa.

Ylen oppimisen sisällöt keskittyvät elinikäiseen oppimiseen, nykyaikana tarpeellisiin media- ja digitaitoihin sekä yleissivistystä tukeviin sisältöihin. Oppimissisällöt ovat verkossa yhdenvertaisesti kansalaisten saatavilla ja niitä sekä muita Ylen sisältöjä, kuten Yle Areenaa, hyödynnetään muun muassa kouluissa opetuksen tukena. Yle ei tarjoa opetus suunnitelman mukaisia sisältöjä.

Oppimissisällöissä hyödynnetään yhä enemmän vuorovaikutteisuutta niin, että käyttäjä voi osallistumalla, esimerkiksi testejä tekemällä, oivaltaa uusia näkökulmia ja kartuttaa tietoa eri aihepiireistä.

Ylen kulttuurisisällöissä eri taiteenlajeja ja kulttuurin ilmiöitä käsitellään laaja-alaisesti ja moniäänisyyttä painottaen niin, että esille pääsee myös uusia tekijöitä ja nousevia ilmiöitä. Kulttuuriuutisia tuotettiin päivittäin eri välineisiin. Kulttuurin ajankohtaisohjelmat, *Kulttuuriykkönen* radiossa arkipäivisin sekä viikoittainen tv-ohjelma *Kulttuuri- cocktail* käsitelivät muun muassa kotimaisen kulttuurin henkistä tilaa, kirjallisuutta, nykytaidetta ja elokuvia.

Yle tuotti laajan kirjon kulttuurisarjoja sekä audiona että videona. Podcasteissa pohdittiin niin taidetta, tiedettä kuin yhteiskunnallisia teemoja, kuten sarjoissa *Elävä historia*, *Sadan euron Edelfelt*, *Kansanmusiikin 10 kysyä* ja *it-kupla.net*.

Konserttien ja musiikkiohjelmien lisäksi Yle välitti kulttuuria eri tapahtumista radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa. Vuoden aikana taltioitiin muun muassa Mestarit-kiertueen konsertti, *Lumikuningatar*-jääbaletti sekä Wagnerin *Ring*-opperasarjan toinen osa.

Radion sinfoniaorkesteri – RSO konsertoi säännöllisesti Helsingin musiikkitalossa, jossa konserttien täyttöaste nousi 93 prosenttiin. Kaikki konsertit välitettiin suomalaisille Ylen kanavilla radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa, ja ne tavoittivat viikoittain kymmeniä tuhansia kuulijoita.

RSO tilasi ja esitti kantaesityksenä useiden Suomen eturivin säveltäjien teoksia, mukaan lukien edesmenneen ja kansainvälisesti tunnetun Kaija Saariahon uutuusteoksen. RSO:n levytykset niittivät mainetta kansainvälisessä lehdistössä, ja esimerkiksi Lotta Wännäkosken musiikkia sisältävä albumi sai äänilevyalan merkittävimmän The Gramophone Award -palkinnon. RSO:n ylikapellimestarin Nicholas Collonin kanssa solmittiin jatkosopimus vuoteen 2028 asti.

Ylen Elävä arkisto jatkoi tekijänoikeusjärjestöjen kanssa solmitun uuden sopimuksen myötä Ylen omatuotantotoisen arkistodraaman julkaisua Yle Areenaan. *Yle Elävä arkisto / Yle Arkivet* vastaa Ylen laajan arkistoaineiston julkaisemisesta verkkopalvelussa. Se toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat sadan vuoden takaa. Ylen Elävästä arkistosta löytyy myös sisältöjä kolmella saamen kielellä, *Ealli arkiiva*, *Ellee arkkâdâh*, *Jie'lli arkiiv*.

Ylen arkisto muodostaa Suomen laajimman ja sisällöltään ainutlaatuisen audiovisuaalisen arkiston. Arkistokoelma sisältää muun muassa noin 700 000 tv-ohjelmaa tai -julkaisua, lähes 2 miljoonaa radio-ohjelmaa, yli 1,5 miljoonaa valokuvaa ja negatiivia, satoja tuhansia musiikkianitteita sekä äänitehosteita, nuotteja ja kirjoja.

Nuorille ja nuorille aikuisille Yle tarjoaa uutisten, kuten Yle Mixin lisäksi draamaa, dokumentteja, pelillisiä sisältöjä sekä asiasisällöjä ja musiikkia. Niissä käsitellään nuorten elämää koskettavia aiheita sekä yhteiskunnallisia teemoja

ja muutosta monimuotoisuus huomioiden. Nuorten ja nuorten aikuisten sisältökokonaisuuksiin kuuluvat muun muassa *Abitreenit*, *Docstop*, *Summeri* sekä nuorisomediat *Yle Kioski* ja *YleX*.

Yle Kioski, YleX ja Yle X3M jatkoivat sisältöjen ja palvelujen kehitystä strategisesti tärkeän 15–29-vuotiaiden kohderyhmän tavoittamiseksi sekä Ylen omissa palveluissa että verkkoalustoilla, joilla nuoret ja nuoret aikuiset viettävät aikaansa. Yle Kioski siirsi sisällöntuotannon resursseja kolmansien osapuolten alustoilta Yle Areenaan, mikä toi Kioskin sisällöille merkittävästi lisää alle 45-vuotiaita käyttäjiä.

Sisällön uudistaminen nuorten tarpeisiin on silti Ylelle yhä haaste. Esimerkkeinä onnistuneista avauksista nuoren kohderyhmän tavoittamiseksi ovat Yle Summerin 13–17-vuotiaille suunnatut lyhytvideot, kuten *Räjähdysherkkä* ja *Limbo*, joita ovat saaneet Yle Areenassa yli puolitoista miljoonaa näyt-

tökertää. Samannimiset draamasarjat kuuluivat vuoden katsotuimpiin nuorten draamoihin.

Lastensisällöissä yhtiö jatkoi menestyksekkäästi alle 15-vuotiaille suunnatun tarjonnan uudistamista. Siinä painottuu entistä vahvemmin laadukas oma tuotanto, sen ympärille paketoitava kansainvälinen ohjelmisto ja kotimainen tilaustuotanto. Ylen koululaisille tarkoitettut sisällöt paransivat tunnettuuttaan monen vuoden laskun jälkeen. Esimerkiksi uudet draamasarjat tavoittivat hyvin vanhempia koululaisia, jotka ovat Ylelle erityisen haasteellinen kohderyhmä.

Lastenohjelmien katselu Yle Areenassa kasvoi 4,5 prosenttia. Pikku Kakosen sovellus jatkoi edelleen suosituimpana pienten lasten pelipalveluna, ja myös Eskari-sovellus löysi yleisönsä. Edellisvuosien tapaan lastenohjelmissa satsattiin myös erityisryhmien palveluun, kuten viittomakieliseen sisältöön. Yhteis-

Räjähdysherkkä oli Yle Areena -hitti alle 45-vuotiaissa. 15–29-vuotiaat olivat sarjan suurin katsojaryhmä ja reilusti yli puolet ensimmäisen jakson aloittaneista katsoi kauden loppuun saakka.

Kuva: Atte Männikkö / Tekele Productions Oy / Yle

työssä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa Yle toteutti maksuttoman *Leikitään Pikku Kakkosta* -kiertueen, joka keräsi tuhansittain lapsia ja lapsiperheitä yhteen eri puolilla Suomea.

Ylen merkittävän oman sisällöntuotannon ohella ohjelmahankinnoilla on tärkeä rooli julkisen palvelun tarjonnan rakentamisessa.

Kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä Yle hankki edellisvuosien tapaan etupäässä draamaa, viihdettä, dokumentteja ja asiasisältöjä. Yhteistyö tuotantoyhtiöiden kanssa tarjoaa työtilaisuuksia ja näkyvyyttä kotimaiselle av-alalle, sillä Yle on alan merkittävä rahoittaja. Noin puolet kotimaisista elokuvista valmistuu Ylen rahoituksen turvin, ja Ylen esitysoikeuksien ennako-ostot vastaavat noin 10–30 prosenttia elokuvan kokonaisrahoituksesta. Kotimaisten dokumentti- ja lyhytelokuvien tuotannoille Ylellä on erityisen suuri merkitys, sillä Yle on niiden tärkein levittäjä. Tuotan-

toyhtiöiltä ostamallaan asiasisällöillä Yle pyrkii nostamaan esiin monipuolisesti yhteiskunnallisia ilmiöitä.

Vuonna 2023 yhtiö teki uusia esitysoikeussopimuksia yhteensä 47 miljoonalla eurolla, joista 32 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisille tuotantoyhtiöille. Kansainväliset ohjelmahankinnat, joihin kuuluu etupäässä draamaa, dokumentteja ja lastensisältöjä edustavat kustannuksiltaan noin kolmea prosenttia Ylen koko sisältöbudjetista.

Koronapandemian aiheuttamat viivästykset elokuvien ja sarjojen tuotannoissa heijastuivat vielä vuonna 2023 Ylen ohjelmistoon siten, että julkaistavia ohjelmanimikkeitä oli aiempaa vähemmän. **Audiodraamassa** vuosi 2023 oli poikkeuksellinen, sillä tuotannot olivat alkuvuonna pysähdyksissä esiintyjien sopimuksettomien tilanteen vuoksi ja käynnistyivät vasta maaliskuussa. Kesällä julkaistu, Vesa-Matti Loirin elämään pohjautuva audiosarja *Rakastitko*,

Ylen ruotsinkielinen kulttuuritoimitus lanseerasi uuden, musiikkiin keskittyvän Musikpodden-podcastin, joka muodostui yleisön suosikiksi.

Kuva: Barbro Ahlstedt / Yle

Vesku? rikkoi miljoonan käynnistyksen rajan vain reilussa viikossa ja oli yksi vuoden menestyksistä.

Lokakuussa 2023 Yle liittyi mukaan eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden New8-draamayhteistyöhön. Kyseessä on kahdeksan pohjois- ja keskieurooppalaisen yleisradioyhtiön yhteistyösopimus, jossa sitoudutaan rahoittamaan kumppanimaiden välillä kahdeksaa draamasarjaa vuosittain. Lähtökohtana on, että yhteistyön myötä New8-draamasarjat saavat laajan jakelun sopimukseen kuuluvien yleisradioyhtiöiden julkaisukanavilla. Yhteistyö on kolmivuotinen.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

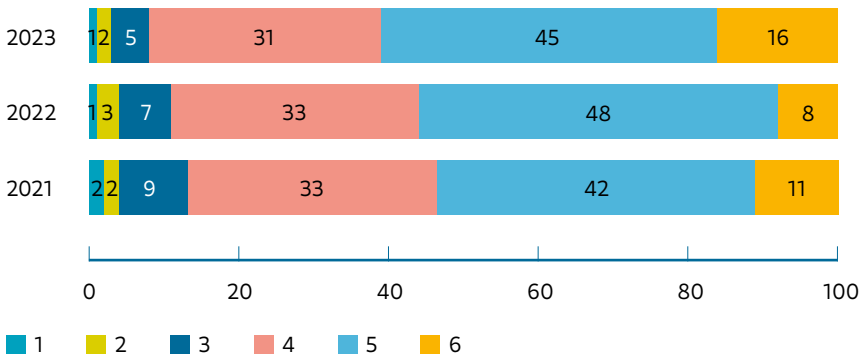
Svenska Yle vastaa Ylen ruotsinkielisestä julkisesta palvelusta, jonka merkitys suomenruotsalaisille ja kaksikieliselle väestölle on suuri. Svenska Yle

tavoittaa viikoittain valtaosan suomenruotsalaisista, vuonna 2023 viikoittain 88 prosenttia. Kokonaistavoitavuus laski vuonna 2023 edellisvuodesta (91 prosenttia) ja palasi muun yhtiön tavoin koronapandemiaa edeltäneelle tasolla.

Radiolla ja televisiolla yhä tärkeä sija suomenruotsalaisten ja kaksikielisten suomalaisten arjessa, mutta digitaalisten palvelujen, kuten Yle Areenan ja Yle-palvelun, suosio kasvaa vuosi vuodelta.

Radiokanavista yli 30-vuotiaille suunnattu Yle Vega tavoitti viikoittain 55 prosenttia suomenruotsalaisista, hieman edellisvuotta enemmän. Nuorisokanava Yle X3M:n kuuntelu puolestaan oli yhä hienoisessa laskussa; se tavoitti 18 prosenttia ruotsia äidinkielenään puhuvista. Yle Teeman kanssa samalla kanavapaikalla nähtävän Yle Fem:n viikkotavoitavuus oli 44 prosenttia, prosenttiyksikön edellisvuotta korkeampi. Ylen kaikkien kanavien ja Yle Areena yleisösuhteesta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.2.

Svenska Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä 2021–2023, prosenttia

1 = erittäin huonosti 6 = erittäin hyvin

Lähde: Yles betydelse för finlandssvenskarna, Norstat 2023, IROResearch Oy 2021–2022

Suomenruotsalaisten mielestä Svenska Yle on onnistunut hyvin julkisen palvelun tehtävässään. Vuosittaisessa kyselytutkimuksessa Svenska Yle sai julkisen palvelun tehtävän hoitamisesta saman arvosanan kuin edellisvuonna eli 4,6 asteikolla yhdestä kuuteen (Svenska Ylen merkitys suomenruotsalaisille, Norstat 2023). Arvio on pysynyt eri tutkimuslaitosten tekemissä kyselyissä varsin vakaana vuodesta toiseen.

Sisällöt ja julkaisu

Isot kansainväliset ja kotimaan uutistaapahtumat, kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, Lähi-idän levottomuudet ja Suomen historiallinen Nato-jäsenyys, leimasivat myös Svenska Ylen vuotta. Ruotsinkielinen uutistoiminta raportoi tärkeistä uutistaapahtumista kattavasti ja panosti vahvasti tutkivan journalismin kehittämiseen. Vuoden aikana Svenska Yle vahvisti edelleen myös julkisen palvelun tehtävään kuuluvaa kriisivalmiuttaan.

Svenska Yle tekee tiivistä yhteistyötä muiden Ylen sisältöyksiköiden kanssa sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kevään 2023 eduskuntavaaleissa Svenska Yle tarjosi monipuolisen ruotsinkielisen vaalikattauksen tulospalveluineen radiossa, televisiossa ja verkossa. Vaalisällöt nostivat esiin myös alueellisia teemoja ja kannustivat ensikertalaisia äänestäjiä osallistumaan vaaleihin. Kokonaisuuteen kuului kaksikielinen puoluejohtajakeskustelu, joka tulkattiin suomenruotsalaiselle viittomakielelle sekä vaalivideo selkoruotsiksi.

Vilkkaan uutisvuoden lisäksi isot kansalliset juhlapahtumat, kuten Linnan juhlat sekä UMK:n ja Euroviisujen kaltaiset tapahtumatuotannot, olivat myös Svenska Ylelle iso satsaus. Samoin urheilun kansainväliset ja kotimaiset arvokisat, joista tuotettiin laajasti ja monipuolisesti sisältöjä ruotsiksi. Näihin kuuluivat muun muassa naisten jalka-

pallon ja hiihdon MM-kisat sekä Suomessa järjestetyt taitoluistelun EM-kisat ja yleisurheilun alle 23-vuotiaiden EM-kisat. Svenska Ylen välittämä ja perinteeksi muodostunut koululaisen suurtaapahtuma, Stafettkarnevalen, keräsi nuorta yleisöä enemmän kuin koskaan aiemmin.

Strategian mukaisesti Svenska Yle on suunnannut resursseja digitaalisen julkaisun rinnalla audio- ja videosisältöjen kehitykseen. Suomenruotsalaisten keskuudessa suosittuja audiosisältöjä ovat muun muassa uutisiin keskittyvä *Nyhetspodden* ja kulttuuripodcast *Sällskapet*. Kaikki ruotsinkieliset podcastit ovat kuultavissa keskitetysti Yle Arenan -palvelussa, mikä parantaa niiden löydettävyyttä.

Ruotsinkielinen kulttuuritoimitus uudisti perinteistä ohjelmistoaan ja teki tilaa uusille kulttuurisisällöille. Uutena lanseerattiin musiikkiin keskittyvä ja kuuntelijoiden suosion saavuttanut podcast, *Musikpodden*. Suomenruotsalaista kirjallisuutta esittelevä Svenska Ylen perinteinen kirjallisuuspalkinto syvensi näkökulmia lukemisen tärkeydestä ja toi esiin myös kirjallisuuden tuoreimpia nimiä ja keskustelua kirjallisuuskriitikistä.

Strategian mukaisesti Svenska Yle on kehittänyt aktiivisesti lasten ja nuorten sisältöjä, joiden pääjulkaisualusta on Yle Arenan. Vuonna 2022 uudistettu pikkulasten *BUU-klubben* on vastannut onnistuneesti nykypäivän lasten mediatottumuksiin. Uudistettu konsepti painottuu aiempaa enemmän omiin sisältöihin, samalla kun kansainvälisiä sisältöjä on vähennetty. Uudistuksen myötä BUU-klubben keskittyy lisäksi entistä vahvemmin läsnäoloon päiväkodeissa ja tapahtumissa eri puolilla ruotsinkielistä Suomea.

Svenska Yle panostanut myös koulukäisten lasten uutistarjontaan. Uutiskonsepti *Watt Nytt* selittää yhteiskunnan ja maailman tapahtumia ja ilmiöitä kouluikäisille lapsille turvallisella tavalla esimerkiksi uutisvideoi-

den avulla. *Watt Nyttin* sisältöä käytetään myös kouluissa opetuksen tukena, ja ohjelman juontajat vierailevat alakouluissa kertomassa nykyajan media- ja digilukutaidosta.

Nuorisokanava Yle X3M on vastannut mediankäytön muutoksiin tarjoamalla teini-ikäisille ja nuorille aikuisille vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä vahvistavia live- ja verkkotapahtumia. Esimerkkinä uudeltaisista, nuorten käyttötottumuksia vastaavista sisällöistä ovat muun sisällön ohella roolipeli-illat ruotsinkielisessä Yle Arenassa. Lisäksi toimitus on panostanut vahvaan läsnäoloon ruotsinkielisen alueen eri tapahtumissa.

Uutena avauksena Svenska Yle esitelti journalismin taustoja suurelle yleisölle livetapahtumina, joissa kahdeksan toimittajaa esiintyi kolmessa suomenruotsalaisessa kaupungissa avaten journalistien työtä. *Svenska Yle på scen - Storyn bakom storyn* -esitykset välitettiin myös Yle Arenassa.

Kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa Svenska Yle hankki tai suunnitelti sekä lasten että aikuisten sisältöjä, joista esimerkiksi Eva Frantzin lastenkirjaan perustuva *Hallonbacken* tulee pohjoismaiseen levitykseen osana Pohjoismaiden yleisradioyhtiöiden yhteistyötä. Kaupallisen median kanssa Svenska Yle edisti muun muassa journalistien koulutusta ja sisältöjen jakamista, uutena teemana erityisesti tekniikan hyödyntäminen. Ylen yhteistyötä ja kumppanuuksia käsitellään laajemmin luvussa 5.2.

3.3 SAAMENKIELISET PALVELUT

Ylen saamenkielinen toimitus, **Yle Sápmi**, vastaa pääosin Ylen saamenkielisestä julkisesta palvelusta koko Suomessa, mutta myös muut Ylen yksiköt tuottavat jonkin verran sisältöjä saamenkielillä ja saamelaisista.

3.3

Saamenkielisen lastentoimituksen suurin tuotanto oli kolmella saamenkielellä tuotettu 15-osainen *ŠuokŇabiedju*-muskarisarja, joka julkaistiin Yle Arenassa itsenäisenä sarjana sekä televisiossa osana *Unna Junná* -lastenohjelmaa.

Kuva: Heli Huovinen, Sára Kõteleki / Yle

Yle Sápmi tuottaa uutis- ja ajankoh-
taissisältöjen lisäksi kulttuurisisältöjä,
lasten ja nuorten ohjelmia sekä hen-
gellisiä sisältöjä. Aihepiirit koskettavat
monipuolisesti saamelaisyhteisön elä-
mää ja ilmiöitä. Niiden tavoitteena on
avata ikkuna Saamenmaahan sekä vah-
vistaa saamelaista kieli- ja kulttuuripe-
rinnettä ja identiteettiä.

Yle Sápmi tarjoaa ohjelmaa radiossa
arkipäivisin kolmella saamen kielellä.
Saamenkieliseen tarjontaan kuuluu
myös oma tv-uutislähetys sekä pohjois-
mainen tv-uutislähetys joka arkipäivä.
Lasten- ja nuorten sisältöjä julkaistaan
viikoittain Yle Areenassa ja sosiaalisessa
mediassa. Digitaalinen julkaiseminen on
saamenkielisten sisältöjen tavoittavuud-
den kannalta avainasemassa palvelen
eri puolilla Suomea asuvia saamelaisia,
varsinkin nuoria.

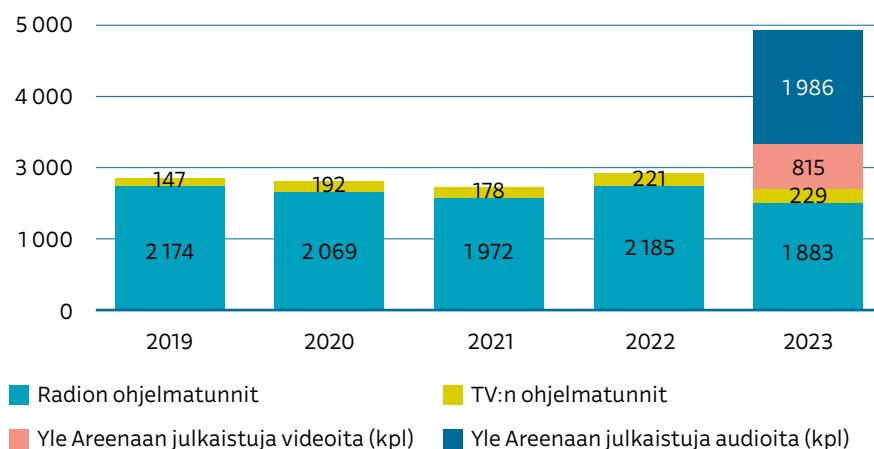
Sisältöjä julkaistaan yhä enemmän Yle
Areenassa ja Yle Sápmin verkkosivuilla
kaikilla saamen kielillä. Yle-lain tekstisi-
sältöjä koskevat rajoitukset eivät koske
saamenkielisten artikkeleiden julkai-

sua Ylen verkkosivuilla. Yle Sápmin toi-
mitus julkaisi vuonna 2023 verkossa yli
800 tekstimuotoista artikkelia, lähes 400
uutisvideota sekä lukuisia lyhytuutisia
päivittäiseen uutisseurantaan. Artikke-
lit keräsivät viikoittain keskimäärin noin
50 000 sivulatausta. Verkkosisältöjä jaet-
tiin myös sosiaalisen median alustoilla
Instagramissa ja Facebookissa.

Ylen saamenkielisellä **Sámi Radion
kanavalla** lähetetään saamenkielistä
radio-ohjelmaa arkipäivisin noin 8 tun-
tia. Sámi Radion kuuluvuusalue kattaa
Lapin pohjoisimmat, saamenkieliset
alueet sekä Rovaniemen. Kolmea Suo-
messa puhuttua saamen kieltä kuul-
laan ohjelmavirrassa säännöllisesti.
Suhteellisesti eniten on pohjoissaa-
menkielistä sisältöä, mutta inarin- ja
koltansaamenkieltä on lähetyksissä
lähes päivittäin.

Televisiossa lähetettävät *Yle Odda-
sat* -uutislähetys sekä pohjoismainen
Oddasat tekstitetään suomeksi ja *Odda-
sat* lisäksi myös ruotsiksi. Käännösteks-
titysten ansiosta saamenkielisten uutis-

Saamenkieliset palvelut radiossa, tv:ssä ja Yle Areenassa 2019–2023

Yle Areenassa vuosina 2019–2022 julkaistuista videoista ja audioista ei ole saatavilla vertailukelpoista tietoa.

ten ensilähetyksillä on jo pitkään ollut keskimäärin 200 000 katsojaa.

Kaikki saamenkieliset radio- ja tv-sisällöt ovat kuunneltavissa ja katsottavissa 30 päivän ajan Yle Areenasta. Lisäksi toimitus julkaisee palvelussa myös muuta uutis- ja ajankohtaissisältöä. Saamenkielisiä uutislähetyksiä ja -videoita katsottiin vuonna 2023 yli 4,2 miljoonaa kertaa.

Yle Areenassa tarjottiin myös mahdollisuus seurata *Uuden Musiikin Kilpailua* ja *Euroviisujen* lähetyksiä pohjoissaameksi ja inarinsaameksi selostettuna. Sen lisäksi vuoden suosittuihin ohjelmiin kuuluvat saamelaisten omat euroviisut eli NRK:n tuottama *Sami Grand Prix* -lähetykset.

Saamenkielisille lapsille suunnatut sisällöt julkaistaan ensimmäisenä Yle Areenassa, sillä saamenkielisen lastenohjelmien lähetyksia televisiossa maanantaiaamuna ei ole optimaalisin. Lasten tv-ohjelma *Unna Junná* keskikatsojamäärä oli vuonna 2023 noin 13 800 katsojaa.

Saamenkielisillä lastensisällöillä on Yle Areenassa vakiintunut käyttäjäkuntansa. Yle Areenan ja television katsojamäärissä näkyy yleisesti nuorten mediankäyttö ja siirtyminen digipalvelujen pariin. Suomalaisissa tutkimuksissa on havaittu, että suoratoistopalvelut tavoittavat viikoittain yli puolet alle kouluikäisistä lapsista.

Vuonna 2023 jatkettiin panostuksia alle kouluikäisten saamelaisten tarjontaan. Televisiossa ja Yle Areenassa julkaistu lastenohjelma *Unna Junná* sai 17 lisäjaksoa, ja radio-ohjelma *Binna Bánnaa* tuotettiin 52 jaksoa. Uutena äänisisältönä julkaistiin 24-osainen *Unna Junná rosttovka'Indar* -joulukalenteri, joka perustui saamelaiseen tarinaperinteeseen. Saamenkielisen lastentoimituksen suurin tuotanto oli kolmella saamenkielellä tuotettu 15-osainen *Šuokŋabiedju*-muskarisarja, joka julkaistiin Yle Areenassa itsenäisenä sarjana sekä televisiossa osana *Unna Junná* -lastenohjelmaa.

Ylen saamenkielinen toimitus julkaisi vuoden 2023 aikana lukuisia videoinsertisarjoja ja yhden pidemmän animaatioelokuvan Yle Areenassa. Lisäksi Yle Draama julkaisi kolmannen tuotantokauden suosituista *Muumilaakso*-sarjasta, jonka jaksoista viisi on pohjoissaameksi ja neljä inarin- ja koltansaameksi. Muumilaakso-animaatiosta on suunnitteilla neljäs tuotantokausi esitettäväksi vuonna 2025.

Uutena avauksena Yle Sápmi aloitti yhteistyön koululaisille suunnatun Yle Galaxin kanssa, johon rekrytoitiin saamenkielinen juontajakaksikko vuoden 2024 alusta alkaen. Saamenkielisten juontajien kautta pyritään kertomaan saamenkielistä ja saamelaisesta kulttuurista sekä valtaväestölle että saamelaisille itselleen.

Nuoria saamenkielisiä mediankäyttäjiä tavoitellaan jakamalla videosisältöjä sosiaalisen median alustoilla, TikTokissa ja Instagramissa sekä Yle Areenassa. *Sohkaršohkka*-tuotannon keskittäminen digitaalisille alustoille on tuonut saamenkielisten palvelujen pariin onnistuneesti uutta yleisöä. Sisältöjä seuraavat pääasiassa 15–35-vuotiaat. Sisällöissä hyödynnetään uusia kerontatapoja ja vuorovaikutteisuutta, kuten sketsi- ja haastevideoita, artistiesittelyjä ja videopäiväkirjoja.

Saamenkielistä tai saamelaisista nuorten sisältöä ovat tuottaneet myös muut Ylen yksiköt. Asiasisällöissä käynnistyi uutena tuotantona nuorista poronhoitajista kertova *Poronuoret* -dokumenttisarja, joka nähdään vuonna 2024 ja jonka sisällöistä osa tehtiin inarin- ja pohjoissaamenkielellä.

Lisäksi Ylen tavoitteena on jatkaa edelleen tiivistä yhteistyötä Norjan ja Ruotsin yleisradioyhtiöiden saamenkielisten toimitusten kanssa. NRK:n, SR:n, SVT:n ja Ylen saamenkielisillä toimituksilla on suunnitteilla digitaalisilla alustoilla toteuttava sisältöyhteistyö, johon liittyy muun muassa journalistisen materiaalin vaihtoa sekä mahdollisia yhteisjulkaisuja radiossa ja televisiossa.

Tulevaisuudessa on tarvetta vahvistaa saamenkielisen toimituksen kykyä tuottaa audio-, video- sekä tekstisisältöjä eri kohderyhmille kaikilla kolmella Suomessa puhutulla saamenkielellä. Parinkymmen hengen toimituksesta eläköityy tulevien vuosien aikana useita saamenkielisiä journalisteja, joten alalle tarvitaan lisää nuoria. Suomessa saamenkielisiä median ja journalismin osaajia on erittäin vähän, sillä oppilaitoksissa ei tarjota pelkästään saamenkielistä journalismin koulutusta.

3.4

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Julkisen palvelun yleisradioyhtiönä Ylellä on lakisääteisiä tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen.

Tavoitteena on turvata erityis- ja vähemmistöryhmien tiedonsaannin tarpeet, edistää mediankäyttäjien yhdenvertaisuutta ja huolehtia samalla siitä, että eri kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat tulevat tasavertaisesti kuulluiksi ja nähdyiksi.

Yle tarjoaa sisältöjä ja palveluja suomen, ruotsin ja saamen kielten lisäksi viittomakielellä, selkosuomeksi ja -ruotsiksi sekä englannin, venäjän, romanin ja karjalan kielillä. Lisäksi sisältöjä tehdään soveltuvien osin muillakin kielillä.

Saavutettavuus on liitetty entistä vahvemmin osaksi Yle tarjonnan suunnittelua, ja Yle on tehnyt viime vuosina määrätietoista työtä sisältöjen saavutettavuuden parantamiseksi yhteistyössä palvelujen käyttäjien kanssa.

Mediankäytön muuttuessa Yle on suunnannut kehitystyötä erityisesti verkkopalveluiden saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamiseen. Esimerkiksi Yle.fi-sivuston ja Yle-sovelluksen uutisartikkeleihin lisättiin vuonna 2023 kuuntele artikkeli -toiminto, jolloin teks-

timuotoisen artikkelin saa synteettisesti ääneen luettuna. Samalla Yle valmistautuu EU:n esteettömyysdirektiiviin kansalliseen toimeenpanoon.

Tekstitykset ja kuvailutulkkaus

Ylessä **käännetään** suomeksi kaikki vieraskieliset tv-ohjelmat ja lisäksi ruotsinkieliset ohjelmat. Ruotsinnoksia tehdään kaikkien perinteisten tv-kanavien ohjelmiin, ja koko tarjonta löytyy Yle Arenasta. Vuonna 2023 Yle käänsi ohjelmia myös englanniksi ja pohjois-saameksi tavoitavuuden ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi.

Yle **ohjelmatekstittää** suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat suoria musiikkiesityksiä ja suoria urheilulähetystyksiä lukuun ottamatta. Ohjelmatekstitys on lakisääteinen palvelu. Kohderyhmänä ovat erityisesti huonokuuloiset ja kuurot, mutta ohjelmatekstityksistä hyötyvät myös kieltä opiskelevat kuten maahanmuuttajat. Suurin osa television ohjelmatekstityksistä ohjelmista julkaistaan Yle Arenassa.

Vuonna 2023 Yle jatkoi kehitystyötä suorien lähetysten tekstittämiseksi koneavusteisen sanelutekstityksen avulla. Tavoitteena on tekstitysten hyvä laatu ja nopeus. Esimerkiksi sanelutekstityksen menetelmällä ruutuun saadaan puhettunimien avulla tekstiä kattavammin kuin käsin kirjoittamalla. Koneavusteisuus myös lyhentää suora-tekstityksen viivettä.

Lakivelvoitteisten ohjelmien lisäksi Yle tarjosi vuonna tekstityksen osaan suorista musiikkiesityksistä, kuten *Uuden Musiikin Kilpailun* ja *Euroviisuihin*.

Äänitekstitys on palvelu, jossa ruudulla näkyvä käännöstekstitys välittää ohjelman katsojille synteettisenä puheena. Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja sokeita sekä henkilöitä, joille tekstin lukeminen tuottaa vaikeuksia. Äänitekstitys on niinikään lakisääteinen palvelu.

Ylen palvelut erityisryhmille ja vähemmistöille

*) suomeksi ja ruotsiksi

TV-KANAVILLA JA YLE AREENASSA 2023 (SULUISSA VUOSI 2022)

- Sisällöt suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä 247 h* (449)
- Kuvailutulkkaukset suomeksi ja ruotsiksi 190 h (149)
- Sisällöt ja uutiset selkosuomeksi 16 h* (40)
- Uutiset kolmella saamen kielellä 183 h** (221)**
- Uutiset venäjäksi 29 h (29)

* 2023 tunnit sisältävät vuoden aikana julkaistut ohjelmat. 2022 tunneissa mukana ovat mukana myös rinnakkaisjulkaisut eri kanavilla.

** Sisältää saamenkieliset ensilähetykset ja uusinnat

RADIOSSA JA YLE AREENASSA 2023 (SULUISSA VUOSI 2022)

- Sisällöt ja uutiset selkosuomeksi 62 h (40)
- Uutiset selkoruotsiksi 21 h (21)
- Sisällöt ja uutiset englanniksi 39 h (33)
- Romano mirits romanin kielellä 12 h (13)
- Yle uudizet karjalakse, karjalankieliset uutiset 3 h (3)

Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin suomeksi ja ruotsiksi käännöstekstitettyihin ohjelmiin. Äänitekstityspalvelu toimii myös Yle Areenassa, jossa se on toteutettu näkövammaisten toiveiden mukaisesti ensisijassa mobiililaitteille, joita näkövammaiset itse suosivat.

Uutisjuttujen vieraskielisten osuuk-sien äänitekstityshaasteet saatiin osin ratkaistua vuonna 2023. Äänitekstitysten sujuvuutta parannetaan edelleen osana laajempaa Yle Uutisten studio-tekniikan uudistusta.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelman visuaalisen sisällön sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät erityisesti näkövammaiset. Yle esittää kuvailutulkkauksia sekä suomeksi että ruotsiksi, ja kuvailutulkatut ohjelmat ovat katsottavissa myös Yle Areenassa.

Vuonna 2023 kuvailutulkatun ohjelmiston painopisteinä olivat nuoret, lapset, luonto ja huumori. Yle laajensi kuvailutulkattua ohjelmistoaan useilla

kuvailutulkatuilla sarjoilla, dokumenteilla ja elokuvilla, kuten nuorille suunnattu *Räjähdysherkkä*, perinteinen *Joulukalenteri*, *Merikotkan paluu*, *Sorjonen: muraalimurhat* ja palkittu elokuva *Sokea mies joka ei halunnut nähdä Titanicia*.

Kuvailutulkkausta laajennettiin arkistosisältöihin, kun Yle liitti palvelun neljään kotimaiseen klassikkoelokuvaan. Niin ikään presidentti Ahtisaaren hautajaiset ja *Linnan juhlat* olivat kuvailutulkkausten myötä näkövammaisten seurattavissa.

Viittomakieliset palvelut

Kuuroja ja viittomakielisiä varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset, jotka löytyvät myös Yle Areenasta. Viittomakielellä välitetään lisäksi muun muassa *A-studion* lähetyksiä, eduskunnan kyselytunnit, vaaliohjel-mia, erilaisia tapahtumia sekä lastenohjelmia.

Vesa-Matti Loirin elämään pohjautuva audiosarja *Rakastitko, Vesku?* rikkoi miljoonan käynnistyksen rajan vain reilussa viikossa.

Kuva: Kari Santala / Lehtikuva, grafiikka Kati Tavilampi / Yle

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa viittomakielelle tulkattiin suuret vaalikeskustelut, puheenjohtajatentit ja tulokset. Suomenkielisellä viittomakielellä Yle toteutti ensimmäistä kertaa merkittävän musiikkiviihdeohjelman, kun *Uuden musiikin kilpailun* finaaliin liitettiin viittomakielinen selostus. Viittomakielellä oli mahdollisuus seurata myös muun muassa Linnan juhlia, presidentti Ahtisaaren hautajaisista, *Kultaranta*-keskusteluja ja *Kansallista veteraanipäivää*.

Viittomakielisiä tv-uutisia katsoi vuonna 2023 keskimäärin 283 000 henkilöä, missä on laskua edellisvuodesta noin 14 prosenttia. Yle Areenan kautta tv-uutiset käynnistettiin keskimäärin runsaat 4 400 kertaa. Lisäksi Ylellä on viittomakielinen keskusteluohjelma *Mikaela & Thomas*, joka ilmestyi 37 kertaa. Televisiossa oli keskimäärin 42 000 katsojaa, noin neljänneksen vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Viittomakielellä tehdään myös lastenohjelmia, joita Yle on lisännyt suunnitelmallisesti viime vuosina. Vuonna 2023 Pikku Kakkosen tarjonta täydentyi sarjoilla *Viitotaan Maisan ja Lauran kanssa* ja *Satulaatikko* sekä *Pikku Kakkonen viittomakielellä* -ohjelman uusilla jaksoilla. Lisäksi viittomakielelle tulkattiin viisi lasten sarjaa, muun muassa *Ihmeellinen ihminen*, *Miltä tuntuu Reima Räiske* ja *Kehotunnepöytä*. Pikku Kakkosen lähetyksissä käytetään myös tukiviittomia.

Yle julkaisee tärkeimpiä ajankohtaisia uutistapahtumia sekä lastenohjelmia myös **suomenruotsalaisella viittomakielellä**.

Muut palvelut

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä siten, että aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen. Uutiset palvelevat televisiossa, radiossa ja verkossa

heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä sekä suomea opiskelevia ja maahanmuuttajia. Selkokielen tarvitsijoita on Suomessa arviolta 650 000–750 000.

Ylen suomenkieliset selkouutissisällöt tuotetaan osana radion uutistoimituksen uutissisältöjä. Televisiossa selkouutiset tavoittaa arkipäivisin noin 200 000 katsojaa ja radiossa runsaat 100 000 kuuntelijaa. Palvelua kehitetään yhteistyössä järjestöjen, Selkokeskuksen ja Helsingin yliopiston kanssa. Ylen selkouutisten tekijät ovat muun muassa auttaneet Viron yleisradioyhtiötä kehittämään omat, vironkieliset selkouutiset.

Vuonna 2023 Yle toteutti uutisten lisäksi lapsille suunnatun sarjan *Pikku Kakkosen selkosadut*, *Eduskuntavaalit 2023 selkosuomeksi* -lähetyksen sekä *UMK:n* finaalin selkokielisen selostuksen.

Ylellä on myös vastaava palvelu selkoruotsiksi *Yle Nyheter på lätt svenska*, jonka sisällöstä hyötyy arviolta 40 000 ihmistä. Svenska Yle on tarjonnut selkokielisiä ja helppolukuisia uutisia ruotsiksi arkipäivisin vuodesta 2019 asti. Vuonna 2023 tehtiin lisäksi erillisiä videosisältöjä selkoruotsiksi eduskuntavaaleihin.

Romaniväestölle Yle tarjoaa sisältöjä Yle Radio 1:ssä ja Yle Areenassa. **Romano mirits** on 15-minuuttinen radio-ohjelma, joka sisältää romanikieliset uutiset sekä ajankohtaista asiaa romaneista ja romanikulttuurista. Ohjelmassa käsitellään yhteiskunnallisia asioita erityisesti romanien näkökulmasta, ja sen tavoitteena on tukea romanikielen säilymistä ja kehittämistä. Yle kehittää romanikielistä tarjontaansa yhteistyössä romaniyhteisön ja heitä edustavien järjestöjen kanssa.

Äänisisältöjen lisäksi romanikielinen toimitus julkaisi vuonna 2023 yle.fi-sivustolla kolme artikkelia, joissa käsiteltiin eduskuntavaaliehtokkaita, romanien ystävyttä ja romanien terveydenhoidossa kokemaa syrjintää.

Yle News tarjoaa englanninkielisiä uutisia suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderymänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit sekä Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Vuonna 2023 Yle News panosti etenkin verkko- ja mobiilisisältöihin ja jatkoi radion arkipäivien uutislähetystä, jotka ovat seurattavissa Yle Radio 1:ssä ja Yle Mondon kautta. Verkkosivuilla julkaistuja englanninkielisiä sisältöjä ladattiin viikoittain keskimäärin yli 300 000 kertaa. Yle News tuottaa myös viikoittaista podcast-ohjelmaa nimeltä *All Points North*, jonka kuuntelu oli kasvussa.

Yle Novostin venäjänkielisten uutisten pääkohderymänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2023 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan.

Novosti Ylen kello 16.50 päivittäisellä uutislähetyksellä TV1:ssä oli vuonna 2023 keskimäärin 212 000 katsojaa. Katsojamäärä televisiossa laski kymmenen prosenttia, kun taas Yle Areenassa katsojia tuli lisää. Yle julkaisee venäjänkielisiä uutisia myös verkossa. Uutena käynnistyi lokakuussa 2023 Yle Novostin uusi keskusteluohjelma *Kiehuuko yli? Keskustellaan!*, jonka tavoitteena on tarjota luotettavaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja ajankohtaisista puhe aiheista venäjäksi.

Toukokuussa 2022 Yle käynnisti **ukrainankielisen Yle Novyny -uutispalvelun** tukemaan maahan saapuvien ja maassa oleskelevien ukrainalaisten tiedonsaantia. Ylen uutisten verkkosivustolla julkaistaan arkipäivisin tärkeimmät kotimaan uutiset sekä tietoa Ukrainan sotarintamalta. Syksyllä 2023 palvelu laajeni ukrainaksi käännettyihin selkokielisiin uutisvideoihin, joita julkaistaan Yle Novynyn Telegram-kanavalla. Niissä puhutaan

Sadan euron Edelfelt -podcastissa seurataan tamperelaisesta huutokaupasta pilkkahintaan ostetun, aidoksi Edelfeltiksi paljastuneen taulun tarinaa.

Kuva: Julia Falck / Yle

selkosuomea ja hyödynnetään konekääntämiseen perustuvaa ukrainankielistä tekstitystä ymmärtämisen ja suomen kielen oppimisen tueksi.

3.5 HARTAUSSOHJELMAT

Yle lähettää lakisääteiseen tehtävään perustuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmien sisällöstä vastaavat Kirkon viestintä (KV) sekä Kyrkans central för svenska arbetet (KCSA) yhteistyössä Ylen kanssa. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia. Ylimpänä toimielimenä on kristillisten hartausohjelmien valvontaelin, joka hyväksyy lähetyssuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat ovat lähetyksissä edustettuina.

Yle välittää suomenkielisiä hartausohjelmia Yle TV1:ssä ja Yle Radio 1 -kanavalla. Vuonna 2023 niillä oli kaikkiaan 907 ohjelmapaikkaa. Hartausohjelmien ohjelmapaikkojen määrä väheni merkittävästi, kun radiouusinnat poistuivat ohjelmistosta.

Ylen välittämällä hartausohjelmilla on televisiossa ja radiossa melko vakiintunut katselija- ja kuuntelijakunta, mutta yhteenlaskettu yleisömäärä on viime

vuosina ollut laskussa. Hartausohjelmia seurataan yhä enemmän Yle Areenan kautta.

Yle välitti TV1:ssä vuoden aikana 33 tv-jumalanpalvelusta, jotka olivat katsottavissa myös uusintoina. Radiossa lähetettiin 121 radiojumalanpalvelusta, joista 69 oli luterilaisia. Niiden kuulijamäärä kasvoi hieman edellisvuodesta. Osa radion ja television jumalanpalveluksista on seurakuntajumalanpalveluksia, osa toteutetaan välineen mukaisesti ns. formaattijumalanpalveluksina.

Lisäksi Yle välittää Yle Radio 1:ssä suomenkielisiä aamu- ja iltahartauksia sekä TV1:ssä lauantaisin hengellisen *Pisara*-hartausohjelman, joilla on vakiintuneet yleisönsä.

Svenska Ylen ohjelmistossa on ruotsinkielisiä hartausohjelmia, jotka palvelevat myös monia suomenkielisiä. Vuonna 2023 niillä oli radiossa ja televisiossa yhteensä noin 730 ohjelmapaikkaa.

Ruotsinkielisiä tv-jumalanpalveluksia Yle Fem lähettää lähinnä jouluna, pääsiäisenä ja suurten kirkkopyhien yhteydessä. Vuonna 2023 tehtiin yhteensä 10 ruotsinkielistä tv-lähetystä, joihin sisältyi muun muassa Porvoon hiippakunnan 100-vuotisjuhla-messu. Ruotsinkieliseen ohjelmistoon kuuluu myös *Himaliv*-sarja, jossa hengellisiä asioita pohditaan eri henkilöi-

3.5

HARTAUSSOHJELMIEN LÄHETYKSET 2023 (2022)

SUOMENKIELISET

- radiossa 354 tuntia (401)
- tv:ssä 108 tuntia (116)

RUOTSINKIELISET

- radiossa 145 tuntia (148)
- tv:ssä 24 tuntia (37)

HARTAUSSOHJELMIEN YLEISÖT 2023 (2022)

SUOMENKIELISET

- radiossa 69 000 kuulijaa (72 000)
- tv:ssä 75 400 katsojaa (81 000)

RUOTSINKIELISET

- radiossa 17 500 kuulijaa (17 800)
- tv:ssä 27 200 katsojaa (23 000)

den näkökulmista. Sen katsojamäärät olivat niin ikään kasvussa.

Radiokanava Yle Vegan ohjelmistoon kuuluu arkisin aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Lauantai-iltaisin lähetetään *Ett ord om helgen*, joka kertoo tulevan sunnuntain kirkollisesta teemasta, sekä sunnuntaisin iltahartaus. Radiojumalanpalveluksia oli kaikkiaan 62, joista vapaiden kirkkokuntien sekä ortodoksia ja katolisia jumalanpalveluksia yhteensä 16. Hartauksien kuulijamäärät pysyivät ennallaan, mutta radiojumalanpalvelusten kuulijamäärät nousivat 28 prosenttia.

3.6

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on Yle Areena. EU:n siirrettävyyasetusta hyödyntäen Yle tarjoaa kaiken Yle Areenan sisällön katseltavaksi ja kuunneltavaksi EU-alueella

niille käyttäjille, joiden kotipaikaksi on varmistettu Suomi. Yle Areenan sisällöt avautuvat EU-alueella matkustaville ja työskenteleville Yle tunnuksen ja vahvan tunnistautumisen avulla.

Myös EU:n ulkopuolella ja ilman kotipaikan varmistusta kotimaisista ohjelmista valtaosa on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki.

Esimerkiksi kaikkia Ylen valtakunnallisia ja alueellisia radiokanavia voi kuunnella ulkomailla suorana Yle Areenan kautta lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelua Yle Mondoaa.

Tekijänoikeudet ja sopimukset kuitenkin rajoittavat esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä ulkomaille. Ylen ulkomailta ostamiin kansainvälisiin ohjelmiin ei ole ostettavissa maailmanlaajuisia esitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata TV Finland -koostekanaavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nac-

Svenska Yle esitteli journalismin taustoja suurelle yleisölle livetapahtumina. Svenska Yle på scen - Storyn bakom storyn -esitykset välitettiin myös Yle Areenassa.

Kuva: Karl Vilhjälmsson / Yle

kan, Västeråsin ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontaansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Yle TV1-, Yle TV2-, Yle Fem- ja Yle Teema-kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. TV Finlandilla oli vuonna 2023 lähetystunteja 4 128 (2022: 4 321).

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Ylen lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

Ylellä on hyvät tekniset ja toiminnalliset valmiudet vastata turvallisuusuhkiin, ja valmiuksia kehitetään jatkuvasti osana valtakunnallista valmiusverkostoa. Vuonna 2023 yhtiö otti merkittäviä edistysaskeleita kyber- ja tietoturvallisuuden vahvistamisessa ja kehitti turvallisuusjärjestelmiään vastaten Euroopan turvallisuusympäristön muutoksiin.

Yle on harjoitellut toimintaa häiriötilanteissa itse ja kumppaneiden kanssa sekä osallistumalla alueellisiin valmiusharjoituksiin. Yle on myös mahdollistanut muiden yhteiskunnan toimijoiden harjoittelua alueillaan. Valmiutta kehitetään yhteistoiminnassa viranomaisien kanssa.

Huoltovarmuuskeskuksen mukaan kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen on turvallisuusympäristön muutoksen myötä kiinnitettävä erityistä huomiota. Yle on tarkistanut omaa varautumisen tasoaan erityisesti yhtiön keskeisimmän kriittisen infrastruktuurin osalta.

Kamera- ja kulunvalvontaa Ylen tiloissa on laajennettu, ja miltei kaikki Ylen aluetoimipisteet on auditoitu turvallisuusstandardien mukaisesti. Erityisesti laitetilojen turvallisuutta on parannettu. Ylen työntekijät ovat saaneet laajasti koulutusta suojelutoimintaa ja erilaisia vaaratilanteita varten.

Sotatoimialueilla matkustamisen määrä on hieman laskenut edellisen vuoden tasosta, mutta Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja lokakuussa alkanut Gazan alueen kriisi asettavat vaatimuksia toimittajatyössä matkustavien turvallisuuden takaamiselle. Yle on järjestänyt korkean riskin matkustamisen koulutuksia työntekijöille huolehtien tarvittavista suojavälineistä ja sota-alueiden toimintavarusteista.

Kotimaassa Yle hankkinut lisäpalveluita toimittajien turvallisuuden varmistamiseksi, sillä erilaiset uhkaukset, maalittaminen ja uhkaavat tilanteet uutistyyössä ovat korkealla tasolla. Ilmiö on nousussa myös ulkomailla tehtävässä työssä.

Vaaratiedotteiden välittämiseen liittyvät prosessit ovat lain määrittämällä tasolla, ja Yle on ollut aktiivinen toimija vaara- ja viranomaistiedottamiseen liittyvien uusien menettelyiden kehittämisessä. Yle toimii sihteerinä vaaratiedottamisen ohjausryhmässä, jonka puheenjohtajuus vaihtui vuonna 2023 Sisäministeriön alaisuuteen.

3.7

Yle seuraa suomalaisten arvioita julkisen palvelun tehtävästä, sisällöistä ja palveluista säännöllisesti yleisötutkimuksilla ja fokusryhmähaastatteluilta. Vuonna 2023 keskeisimmät onnistumista kuvaavat mittarit pysyivät hyvällä tasolla, vaikka yhtiöllä on yhä haasteita etenkin nuorten ja nuorten aikuisten tavoittamisessa.

Tutkimusten ja käyttäjäpaneelien lisäksi Yle käy aktiivista vuoropuhelua yleisöjen kanssa monin keinoin, esimerkiksi sisältöjen ja palvelujen suunnittelun, tapahtumien ja ohjelmien teon yhteydessä. Kansalaisten havaintoja, kysymyksiä, näkemyksiä, mielipiteitä ja toiveita kuullaan esimerkiksi radion ja Yle Areenan valtakunnallisissa ja alueellisissa audiosisällöissä päivittäin.

Yhtiö seuraa säännöllisesti myös muuta suomalaisilta saatua palautetta, josta kertyvät havainnot tuodaan osaksi toiminnan kehittämistä. Sen lisäksi kansalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä suoraan Ylen asiakaspalveluun.

Yle vastaanottaa vuosittain satoja tuhansia viestiä, kun sosiaalisen median tileillä käytävä keskustelu ja kommentointi lasketaan mukaan. Tilastoituja, palautteeksi luokiteltuja yhteydenottoja Ylen asiakaspalvelussa käsiteltiin vuonna 2023 lähes 160 000. Digitalisaatiokehityksen myötä ja laitekirjon lisääntyessä erityisesti tekniseen neuvontaan, Yle Areenaan, Yle Tunnuksen ja kirjautumiseen liittyvät kysymykset kasvoivat selvästi.

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

Koronapandemian aikana ja Venäjän hyökkäyssodan alettua ennätyskorkeaksi noussut Ylen kokonaistavoittavuus palautui alemmalle tasolle vuonna 2023.

Viikoittain Ylen sisältöjä ja palveluja käytti edellisvuoden tapaan keskimäärin 94 prosenttia suomalaisista. Ylen tavoittavuus oli yhä huipputasoa, vaikka jäikin hieman tavoitteesta (96 %). Sama koskee Ylelle haasteellista 15–29-vuotiaiden kohderyhmää, jonka viikkotavoittavuus oli edellisvuoden tapaan 88 prosenttia (tavoite 92 %). Alle 15-vuotiaista Yle tavoitti 76 prosenttia viikossa (tavoite 76 %). (KMK 2023, Norstat / Lapset ja media 2023, IROResearch Oy)

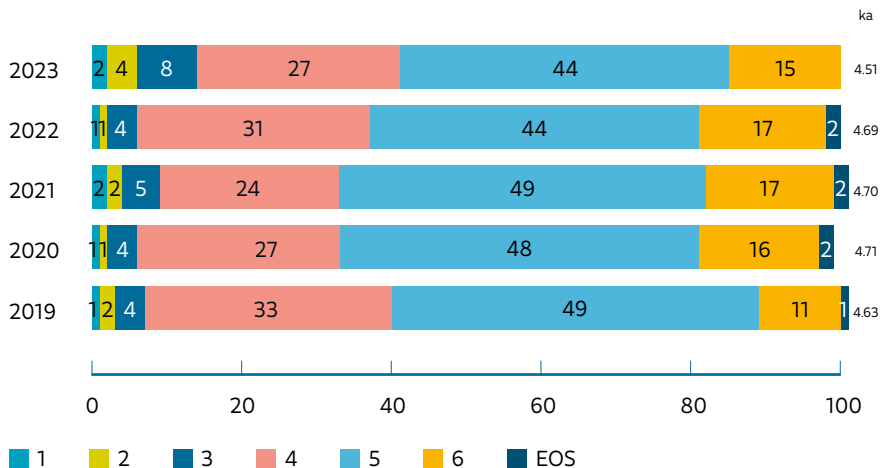
Ylen digipalveluita käyttävien aktiivisten asiakkaiden eli Yle Tunnuksella kirjautuneiden käyttäjien määrä lähti tasaiseen kasvuun kesän jälkeen. Aktiivisia asiakkaita oli vuonna 2023 keskimäärin hieman alle 560 000, kasvua edelliseen vuoteen oli 18 prosenttia. Loppuvuonna aktiivisia käyttäjiä oli jo yli 700 000. Keväällä erityisesti isot tapahtumat, kuten eduskuntavaalit ja Euroviisut, nostivat aktiivisten asiakkaiden määrää. Vuoden lopun nousua selittää uudistus, jossa Yle Areenan mobiiliapplikaation käyttäjiltä edellytetään kirjautumista.

Luottamus Ylen uutisiin säilyi korkeana. Suomalaisista 84 prosenttia katsoi luottavansa Ylen uutisiin, ja Yle koetaan Suomen luotettavimpana mediana. Epäluotettavina Ylen uutisia piti 6 prosenttia suomalaisista. (Uutisarvostukset 2023, Norstat)

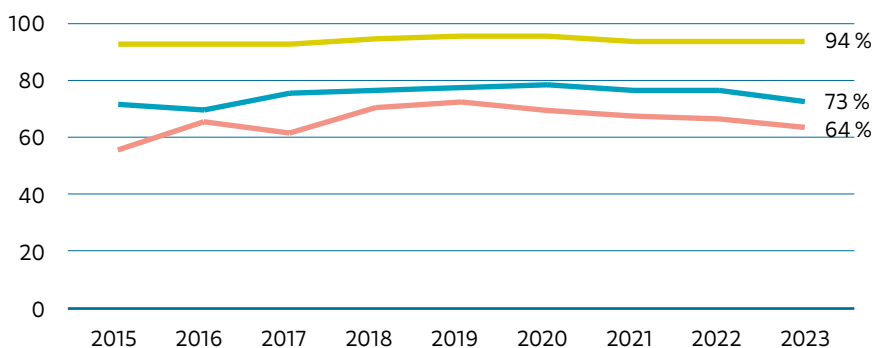
Kuva: Karl Vilhjalmsson / Yle

Miten hyvin Yle on kokonaisuutena onnistunut julkisen palvelun tehtävässään, prosenttia

Lähde: Vastaajat yli 15-v., Ylen arvo suomalaisille, Norstat 2023, IROResearch Oy 2020–2022, Taloustutkimus Oy 2019

Ylen tavoitavuus ja henkilökohtainen merkityksellisyys mediankäytössä 2015–2023, prosenttia

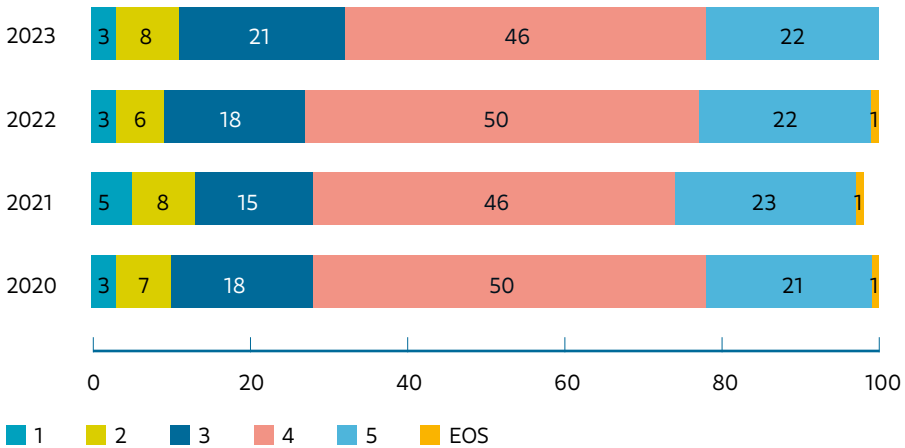
■ Ylen päivätavoitavuus ■ Ylen viikkotavoitavuus
 ■ Ylen henkilökohtainen merkityksellisyys mediankäytössä

Lähde: KMK-tutkimus, Norstat 2023, IROResearch Oy 2020–2022, Taloustutkimus Oy 2017–2019, Kantar 2015–2016

n = 2 000

Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoitavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat.

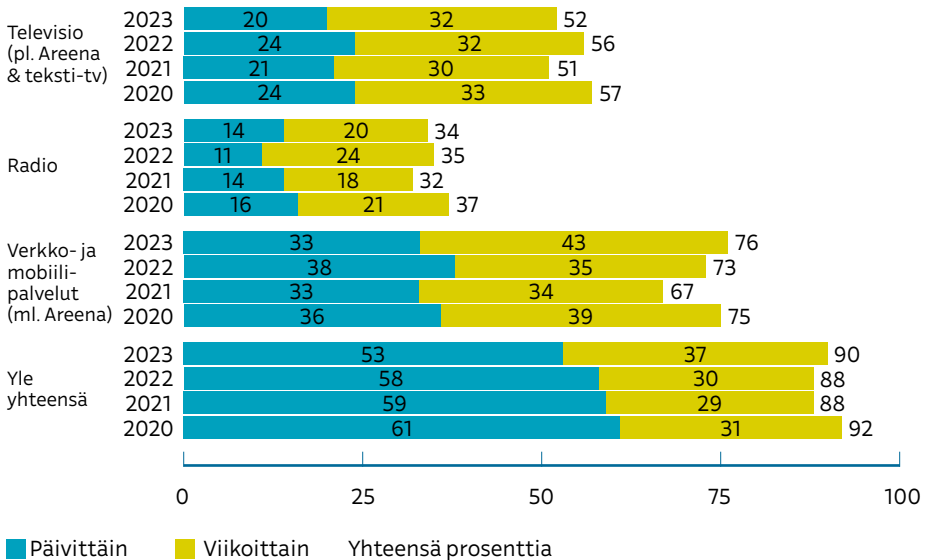
Suomalaisten luottamus Yleen vuosina 2020–2023, prosenttia

1 = en luota lainkaan 5 = luotan erittäin paljon n = 1 000

Lähde: Vastaaajat yli 15v., Ylen arvo suomalaisille -tutkimus, Norstat 2023, IROResearch Oy 2020–2022

Ylen medioiden tavoittavuudet 15–44 v. 2020–2023, prosenttia

Lähde: KMK-tutkimus, Norstat 2023, IROResearch Oy 2020–2022

n = 2 000

4.2

Ylen brändin arvostus pysyi korkealla, vaikka tutkimuksessa havaittiin vuonna 2023 muillekin mediayhtiöille tyypillistä laskua. Taloustutkimuksen vuosittaisessa tutkimuksessa Yle Areena oli yhä maan arvostetuin mediabrändi ja sijoitui yli 600 suomalaisbrändin joukossa kolmanneksi. Yle-yhtiönä sijoittui kyselyssä sijalle 14, kun vuotta aiemmin sijoitus oli seitsemäs. Ylen katsotaan huomioivan yhteiskunnan ja ympäristön muita media-alan toimijoita paremmin. (Brändien arvostus 2023, Taloustutkimus)

Vuosittaisten seurantalutkimusten mukaan suomalaisista 81 prosenttia koki, että Ylen sisältöjä ja palveluja kuluttamalla kohtaa monenlaisia näkemyksiä, maailmankuvia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä. Tulos jäi tavoitteesta kahdeksan prosenttiyksikköä (tavoite 89 %).

Kokonaisuutena Yle sai suomalaisilta heikomman arvion onnistumisesta julkisen palvelun tehtävässään kuin edellisvuonna. Vuonna 2023 suomalaisista 86 prosenttia katsoi Ylen onnistuneen

tehtävässään joko erittäin hyvin, hyvin tai melko hyvin, kun edellisvuonna vastaava osuus oli 92 prosenttia, joka oli myös tavoite vuodelle 2023. (KMK, Ylen arvo suomalaisille 2023, Norstat)

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Digitaalisten palveluiden yleistyessä perinteisten lineaarisen television ja radion tavoitavuus on viime vuosina ollut hienoisessa laskussa, mikä näkyy myös Ylen kanavien katselussa ja kuuntelussa.

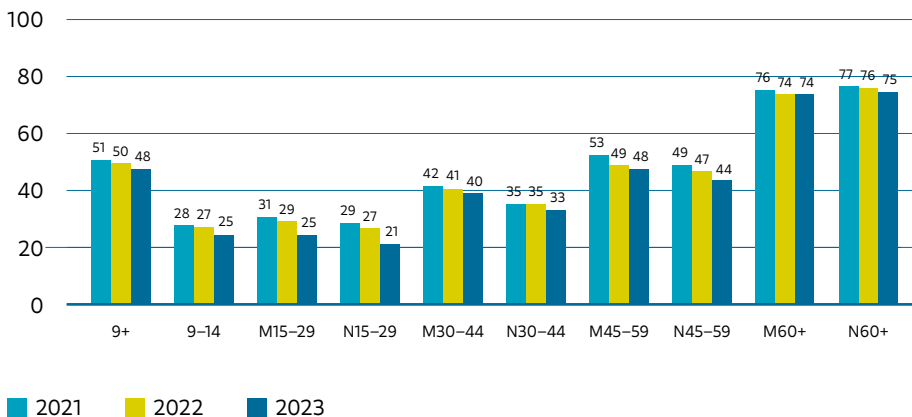
Vuonna 2023 Ylen tv-kanavat tavoittivat suomenkielisestä väestöstä 72 prosenttia ja ruotsinkielisistä 66 prosenttia viikoittain. Kaupallisista media-yhtiöistä MTV (MTV3, MTV Sub ja MTV Ava) tavoitti viikoittain 69 prosenttia ja Nelonen Media (Nelonen, Jim, Liv, Hero) 63 prosenttia koko väestöstä.

Yle toteutti journalismin monimuotoisuutta tukevan lähiöprojektin, jonka aikana toimittajat syntyivät kymmenen kaupunkilähiön elämään eri puolilla Suomea. Yle Tampereen toimitus teki uutisia ja Radio Suomen Pirkanmaan lähetystä Hervannasta.

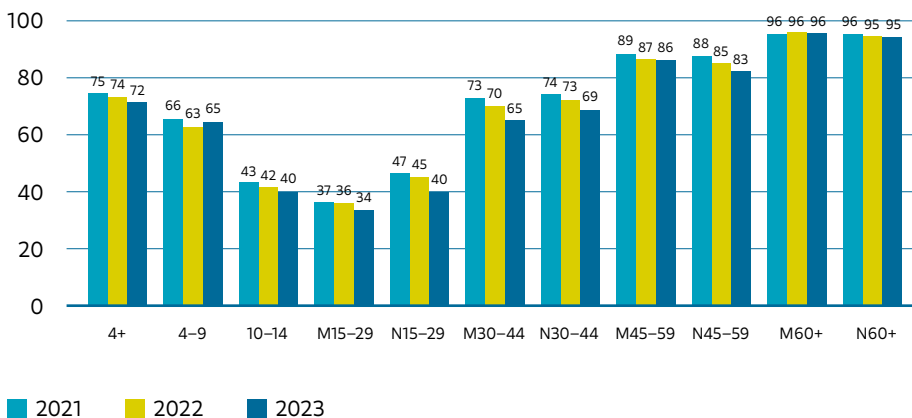
Kuva: Kirsi Matson-Mäkelä / Yle

Ylen radion viikotavoittavuus 2021–2023, ikäryhmittäin, prosenttia

Lähde: Väestö +9, Kansallinen Radiotutkimus (KRT), Finnpanel 2021–2023

Ylen television viikotavoittavuus 2021–2023, ikäryhmittäin, prosenttia

Lähde: Väestö 4+, TV-mittaritutkimus, Finnpanel 2021–2023

Ylen tv-kanavista suosituin oli Yle TV1 tavoittaen keskimäärin viikoittain 62 prosenttia suomalaisista. Muista kanavista Yle TV2 tavoitti 59 prosenttia, Yle Teema 29 prosenttia ja samalla kanava-
paikalla lähetettävä Yle Fem 27 prosenttia suomalaisista. Yle TV1 oli katsotuin kanava myös suomenruotsalaisten keskuudessa tavoittaen viikoittain 53 prosenttia ruotsinkielisistä. Yle Fem tavoitti ruotsinkielisestä väestöstä viikoittain 44 prosenttia.

Ylen alueellisilla tv- uutislähetyksillä on yhä laaja katsojakunta, joskin katsojamäärät laskivat edellisvuodesta. Ensimmäisellä alueellisella arki-illan lähetyksellä Yle TV1:ssä oli keskimäärin 393 000 katsojaa (2022: 532 000). Jälkimmäisellä lähetyksellä kello 18 jälkeen oli keskimäärin 564 000 katsojaa 2022: 704 000).

Ylen radiokanavia kuunneltiin kokonaisuutena hieman edellisvuotta vähem-

män. Yhteensä ne tavoittivat suomenkielisestä väestöstä 47 prosenttia ja suomenruotsalaisista 68 prosenttia viikossa. Kaupallisen radion kuuntelu jakaantuu Suomessa pääosin kahden suuren toimijan kesken. Bauer Media tavoitti vuonna 2023 viikoittain 46 prosenttia ja Sanoma Media 38 prosenttia suomalaisista.

Yle Radio Suomi oli edelleen kuunnelluin yksittäinen radiokanava 31 prosentin viikkotavoittavuudella. Yle Radio 1 tavoitti viikossa 13 prosenttia ja vuoden lopussa lähetyksensä päättänyt Yle Puhe 6 prosenttia suomalaisista.

Svenska Yleen kuuluva Yle Vega on ainoa radiokanava, joka lähettää Suomessa myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Sen viikkotavoittavuus pysyi ennallaan 55 prosentissa. Ylen nuorille suunnatuista kanavista YleX tavoitti 10 prosenttia väestöstä ja Yle

Ylen lakisääteisenä tehtävänä on varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa. Yle on harjoitellut toimintaa häiriötilanteissa itse ja kumppaneiden kanssa sekä osallistumalla alueellisiin valmiusharjoituksiin. Valmiutta kehitetään yhteistoiminnassa viranomaisten kanssa.

Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

X3M 18 prosenttia ruotsinkielisistä viikoittain. Molempien kuuntelu laski edellisvuodesta.

Verkkopalvelut

Digitaalisten palveluiden yleistymisen näkyä kilpailun kiristymisenä. Eri-ikäiset yleisöt ovat yhä tottuneempia suoratoistopalveluiden käyttäjiä ja näin palveluiden henkilökohtaistamisella on aikaisempaa suurempi merkitys.

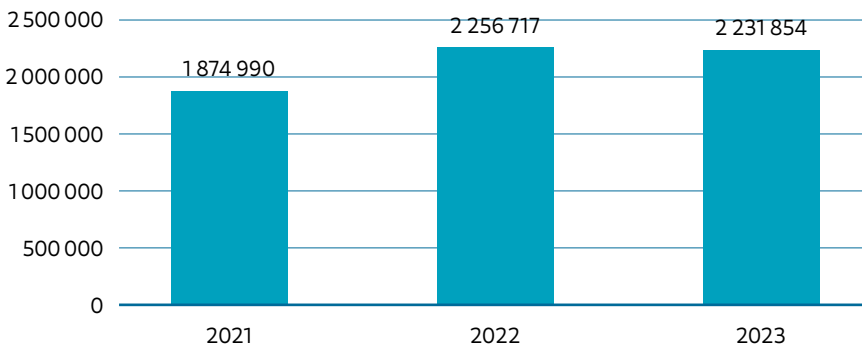
Yle.fi ja Yle-sovellus tavoittivat vuoden 2023 aikana hieman yli 2 miljoonaa suomalaista viikoittain. Niiden tavoittavuus oli melko tasaista koko vuoden 2023. Alle 45-vuotiaiden keskuudessa eduskuntavaalit nostivat tavoittavuuden ennätyslukemiin. Kun tarkastellaan kaikkia Ylen verkko- ja mobiilipalveluita, käyntejä oli päivit-

täin lähes 4 miljoonaa ja viikoittain yli 26 miljoonaa.

Yle Areenan video- ja audiotallenteisiin sekä suoriin radio- ja tv-lähetyksiin tehtiin keskimäärin 3 miljoonaa käynnistystä päivässä. Yle Areenan parissa vietettiin aikaa yli 74 minuuttia viikossa, jolloin kasvua tuli edellisvuoteen 2 prosenttiyksikköä. Yle Areenassa etenkin audiosisältöjen kysyntä kasvoi.

Suomalaisten eri palveluiden käyttöä mitattiin myös väestöä edustavilla kyselytutkimuksilla. Tutkimusten mukaan Yle Uutiset nousi sijalle kolme. Suomalaisista 60 prosenttia vastasi käyttävänsä uutispalvelua viikoittain. Yle Areena oli seitsemänneksi käytetyin verkkopalvelu 51 prosentin osuudella, sen jälkeen kahdeksantena olivat Yle.fi -verkkosivut ja Yle Sää, joita kertoi käyttävänsä 49 prosenttia vastaajista.

Ylen verkon viikkotavoitavuus 2021–2023, koko väestö, lukumäärä

■ Yle.fi

Lähde: FIAM, 2021 viikot 34-52, 2022 viikot 1-52, 2023 viikot 1-48

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

5

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Digitaalisen tieto- ja informaatioympäristön murros, tekoälyn yleistymisen, mediankäytön kiihtyvä muutos sekä alusta- ja teknologiajättien globaali kilpailu muuttavat kotimaisen median toimintaympäristöä entistä haastavammaksi. Julkisen palvelun yleisradioyhtiönä Ylen on kyettävä tarjoamaan sisältöjä ja palveluja entistä osuvammin ja ajanmukaisilla jakelu-teillä, jotta yhtiö voi palvella kaikenikäisiä yleisöjä lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti.

Vuonna 2024 Yle jatkaa digitaalisten palvelujen henkilökohtaistamista ja julkisen palvelun tarjonnan kehittämistä *Kaikille yhteinen, jokaiselle oma* -strategian mukaisesti. Yhtiö keskittyy erityisesti digitaalisten pääpalvelujen, Yle Areenan ja Yle.fi-sivuston sekä Yle-soveluksen vahvistamiseen.

Jatkossa Yle pyrkii edelleen kasvattamaan Yle Tunnuksella kirjautuneiden määrää palveluissaan ja huomioimaan moniäänisyyden vahvistamiseksi erityisesti ne suomalaiset, joiden mediankäytössä yhtiö on vähemmän merkityksellinen. Tavoitteena on tehdä koko Suomea näkyväksi siten, että sisällöissä ja palve-

luissa heijastuu mahdollisimman monipuolisesti erilaisten ihmisten, ajatusten ja elämänpiirien kirjo.

Yle hyödyntää tekoälyä uudella tavalla toiminnan tukena. Kehitystä ohjaavat julkisen palvelun tehtävä, vastuullisuus ja Ylen uudet tekoälyn periaatteet. Uuden teknologian hyödyntäminen edellyttää toiminnan uudistamista ja vaadittavan tekoäly-, digi- ja dataosaamisen varmistamista. Myös turvallisuus ja tietoturva vaativat edelleen jatkuvia panostuksia. Toimenpiteet tähtäävät samalla toiminnan ja talouden tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen.

Yhtiössä toteutetut innovaatiot ja kokeilut tuovat arvokasta tietoa uuden teknologian mahdollisuuksista ja tulevaisuuden kehittämistarpeista. Tästä esimerkkinä on pilviteknologian hyödyntäminen radiolähetyksissä. Jake-lussa Yle valmistautuu SD-jakelun lopettamiseen keväällä 2025.

Yle on myös tehnyt yhteistyötä yritys- ja yliopistotoimijoiden kanssa edistääkseen eurooppalaista tekoälykehitystä. Taustalla on tunnistettu tarve parantaa Euroopan digitaalista suvereniteettia rakentamalla paikallista kulttuuria ja erityispiirteitä heijastavia kielimalleja innovaatioiden tueksi.

Ylellä on hyvät tekniset ja toiminnalliset valmiudet vastata turvallisuusuhkiin, ja valmiuksia kehitetään jatkuvasti osana valtakunnallista valmiusverkostoa. Yhtiöllä on toimivat keinot torjua

5.1

Kuva: Jukka Lintilä / Yle

5.2

5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

esimerkiksi muuttuneen maailmantilanteen mukanaan tuomia tietoturva-
hyökkäyksiä.

Yle arvioi säännöllisesti kiinteistöjen
muutostarpeita ja on viime vuosina vähentänyt toimitilojensa määrää.
Vuonna 2023 tehtiin päätös luopua Vaasan
ikäntyneistä toimitiloista, joiden tilalle
etsitään ajanmukaiset tilat lähivuosina

Strategiansa mukaisesti Ylen tavoitteena on luoda kumppanuuksia, jotka tuovat lisäarvoa mukana oleville toimijoille, kuten luovalle alalle ja laajemmin yhteiskuntaan. Monipuolinen yhteistyö ulottuu oppilaitoksista ja korkeakouluista järjestöihin, kulttuuriin, tuotantoyhtiöihin, teknologiaan ja muuhun kotimaiseen mediaan.

Mediayhteistyön tavoitteena on, että sekä Yle että muu kotimainen media kenttää hyötyvät yhteistyöstä, jossa jaetaan osaamista, esitysoikeuksia tai resursseja. Yhteistyötä tehdään suomen- ja ruotsinkielisten mediayhtiöiden sekä uutistoimisto STT:n kanssa Yle-lain edellyttämällä tavalla.

Vuonna 2023 Yle jatkoi monia jo solmittuja kumppanuuksia ja yhteistyöhankkeita sekä teki yhdessä erilaisten toimijoiden kanssa uusia avauksia. Kaupallisen median edustajille tarjottiin uutena muun muassa Ylen tekoälyaiheisiä koulutuksia.

Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminnan yksikkö järjesti kuudella alueella eri puolilla Suomea tilaisuuksia, joissa ideoitiin kaupallisen median edustajien kanssa tapoja laajentaa yhteistyötä. Vuonna 2024 tilaisuuksia jatketaan. Kevään 2023 eduskuntavaaleissa Yle tarjosi vaalikoneen ja vaalitulospalvelun kymmenen muun median käyttöön siten, että

ne pystyivät räätälöimään vaalikoneen itselleen sopivaksi.

Jakamalla urheilun esitysoikeuksia kaupallisen median kanssa Yle pyrkii kiristyvässä hintakilpailussa varmistamaan, että suomalaisen yleisön saatavilla on laaja urheilulajien kirjo. Muun muassa kotimainen pesäpallo ja jalkapallo palasivat suomalaisten vapaasti katsottavaksi, kun Yle solmi Nelonen Median kanssa sopimuksen valikoitujen otteluiden näyttämistä Ylen kanavilla vuosina 2023–2025.

Yle hankki kesä- ja talviolympialaisten oikeudet vuosille 2026–2032. Yle oli mukana Euroopan yleisradiounionin (EBU) jäsenmaiden jättämässä yhteistarjouksessa, ja oikeudet myönnettiin Euroopassa EBU:lle ja Warner Bros. Discoverylle.

Uutena yhteistyömuotona Yle käynnisti pilottihankkeen, jossa yleishyödyllisillä ja julkisilla organisaatioilla oli mahdollisuus julkaista sisältöjä Yle Areenassa. Niitä julkaistiin vuoden aikana yhteensä 30. Yhteistyötahot pitivät Yle Areenan tuomaa näkyvyyttä ja oman toiminnan kehittämiseen saatuja oppeja arvokkaina. Vuonna 2024 kokeilu laajenee kulttuuriin ja nuorten urheiluun.

Yle solmi kumppanuussopimuksen Kvs-säätiön (Kansanvalistusseura sr.) kanssa vuodelle 2024, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä Sivistyksen teemavuosi. Kumppanuus toteuttaa Ylen tehtävää tuottaa sisältöjä suomalaisille sivistys- ja tasa-arvonäkökulmasta. Yhteistyö käynnistyi Visit Levin kanssa jo marraskuussa 2023 *Aurora – tulevaisuustapahtuma tunturissa* -tapautumassa, jossa pureuduttiin sivistyksen merkitykseen.

Yle ja isot yhteiskunnalliset toimijat (muun muassa Olympiakomitea, Kuntaliitto, työmarkkinakeskusjärjestöt EK, KT, Akava, SAK ja STTK) sitoutuivat yhteiseen Suomi – toimintakykyinen maa ja kansa -hankkeeseen, joka pyrkii

toimiin liikunnan lisäämiseksi. Hanke käynnistyy vuonna 2024.

5.3. VASTUULLISUUS YLEN TOIMINNASSA

Yle toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuutaan julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Vastuullisuutta arvioidaan vastuullisuusvisioon perustuvien taloudellisen, sosiaalisen, hallinnollisen ja ympäristövastuullisuuden näkökulmien avulla.

Merkittävät vastuullisuuteen liittyvät asiat käsitellään yhtiön johtoryhmässä, ja niistä päättää asiasta riippuen joko toimitusjohtaja tai hallitus. Johtoryhmä käsittelee hallituksen päätettäväksi tulevat vastuullisuuden tavoitteet, mittarit, raportit ja mahdolliset merkittävät vastuullisuushankkeet. Hallituksen päätökset valmistellaan joko tarkastusvaliokunnassa tai hen-

kilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa. Vastuullisuuden ohjausryhmä koordinoi koko yhtiötä koskevia vastuullisuushankkeita, seuraa vastuullisuuteen liittyviä riskejä ja lainsäädäntöhankkeita sekä johtaa yhtiön vastuullisuusraportointia. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii lakiasianjohtaja.

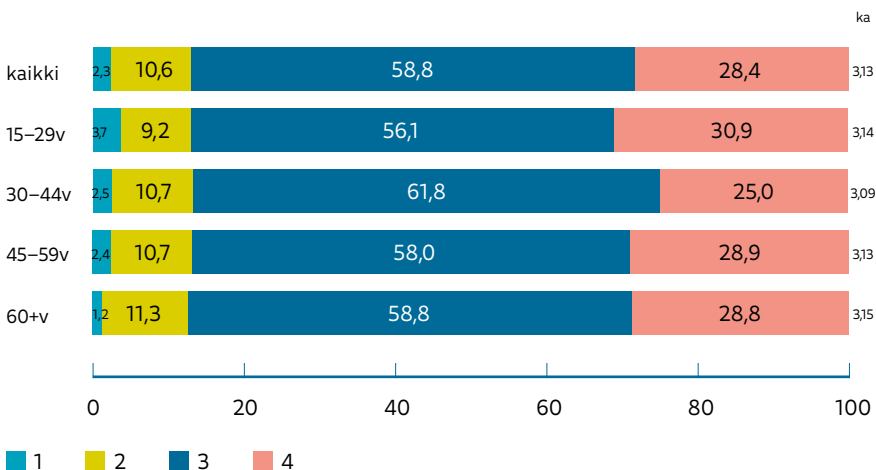
Johtoryhmä hyväksyi Vastuullisuuden ohjausmallin ja Vastuullisen tekoälyn periaatteet. Uuden kestävyysraportointidirektiivin edellyttämän kaksoisolenaisuusanalyysin tulokset saatiin loppuvuodesta. Työ jatkuu tavoitteiden ja mittareiden määrittelyllä.

Henkilöstölle on tarjolla koulutuskonaisuuksia useista vastuullisuuden osa-alueista, esimerkiksi eettisistä periaatteista, monimuotoisuudesta ja inklusiosta työelämässä, tietosuojasta ja tietoturvasta.

Yhtiöllä on käytössään elokuva- ja tv-tuotantojen ympäristövaikutusten

5.3

Kuinka vastuullisena toimijana Yle nähdään 2023, prosenttia

1 = ei lainkaan vastuullisena 4 = erittäin vastuullisena n = 1 000

Lähde: Vastaaajat yli 15v., Ylen arvo suomalaisille, Norstat 2023

mittaamiseen tarkoitettu Albert-ym-
päristöjärjestelmä. Järjestelmä on kehi-
tetty Iso-Britanniassa, ja sitä käyttää yli
2000 tuotantoyhtiötä eri puolilla maa-
ilmaa. Järjestelmä otetaan käyttöön
omissa tuotannoissa ja tuotantoyhtiöiltä ostettavien sisältöjen osalta vai-
hteittain.

Yle seuraa vastuullisuudessa onnis-
tumista T-Media Oy:n Luottamus &
Maine -tutkimuksen vastuullisuusosa-
tekijän arvosanalla. Vuoden 2023 tulos
oli 3,50 (asteikko 1–5, vuonna 2022:
3,55). Tavoitteena ollut mediatoimialan
paras tulos saavutettiin.

5.4

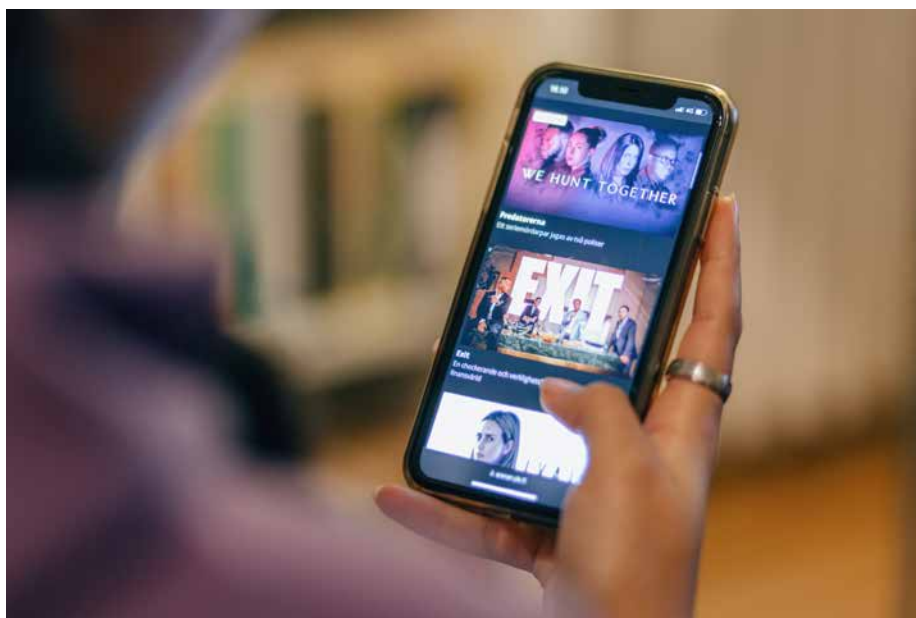
5.4 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuo-
tanto perustuvat Ylen arvoihin ja alan
eettisiin periaatteisiin. Vastaavat toi-

mittaja johtavat ja valvovat toimi-
tustyötä ja päättävät viime kädessä
sisältöjen julkaisemisesta. Vastaa-
van toimittajan vastuu ja tehtävät on
määritelty sananvapauslaissa. Heidät
nimittää yhtiön hallitus.

Vastaavat toimittajat huolehtivat
siitä, että Ylen sisällöntuotannossa ja
julkaisutoiminnassa noudatetaan lakia,
eettisiä ohjeita ja yhtiön toimintaa kos-
kevia muita ohjeita. He myös seuraavat
säännöllisesti kokouksissaan mahdolli-
sia riippumattomuutta vaarantavia toi-
mia ja raportoivat tästä asiasta vuosit-
tain Ylen hallitukselle.

Lisäksi vastaavat toimittajat sopi-
vat yhteisistä linjauksista ja journalis-
tisten prosessien kehittämisestä. Ylen
journalististen standardien ja etiikan
päällikkö, mediasääntelypäällikkö sekä
yhtiön lakiosasto avustavat heitä tar-
vittaessa vastuulliseen toimintaan liit-
tyissä kysymyksissä.

Joulukuusta 2023 lähtien Yle Areenan mobiilisovellukset edellyttävät kirjautumista Yle Tunnuksella. Kirjautumalla käyttäjä voi esimerkiksi valita aihepiirejä aiempaa räätälöidymmin ja löytää helpommin itseä kiinnostavia sisältöjä.

Kuva: Laura Mainiemi / Yle

Yhtiöllä on oma Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettinen ohje (OTS), jota noudatetaan Journalistin ohjeiden lisäksi toimitustyössä ja sisältöjen julkaisemisessa. Ylellä on myös koko henkilöstöä koskeva eettinen ohje. Yhtiössä järjestetään säännöllistä koulutusta ja opastusta julkaisutoimintaa koskevasta lainsäädännöstä, keskeisistä ohjeista ja eettisistä toimintaperiaatteista.

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettisistä kysymyksistä.

JSN antoi vuoden 2023 aikana kolme Yleä koskenutta päätöstä, joista kaksi oli vapauttavia ja yksi langettava. Langettava päätös tuli piilomainonnasta Ylen julkaistua yritystä käsitelleen jutun Suomen Tietotoimiston tiedotteen perusteella sellaisenaan.

Ylen hallitus päätti vuonna 2017, että Yle suorittaa säännöllisesti journalistisen riippumattomuuden auditoinnin, jonka tekevät ulkopuoliset asiantuntijat. Edellinen auditointi teetettiin vuonna 2020. Vastaavat toimittajat valmistelivat kertomusvuoden lopulla seuraavaa auditointia, joka toteutetaan vuonna 2024.

5.5 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuonna 2023 Ylessä tehtiin vakituudessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa 2 800 henkilötyövuotta, mikä on 50 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuonna. Kaikissa työsuhteissa kertyi henkilötyövuosia keskimäärin 3 360 eli 17 henkilötyövuotta edellisvuotta enemmän.

Yle kehitti digitaalista kyvykkyyttä rekrytoimalla konsulttipalveluiden tilalle omaa osaavaa henkilökuntaa

data- ja ohjelmistokehityksen asiantuntijatehtäviin. Osaajien rekrytoinnin mahdollistivat hyvät työnantajamielikuva sekä modernit työkalut ja työtavat. Ulkoisten palvelujen ostoja vastaavasti vähennettiin.

Lisäksi eri työsuhdemuotojen käyttöä tarkennettiin tehtävien ja henkilöstötarpeen mukaisesti siten, että vakituisten työsuhteiden määrä kasvoi ja määräaikaisten työsuhteiden käyttö vastaavasti pieneni.

Kuukausipalkkaisista työntekijöistä 86 prosenttia työskenteli välittömästi sisältöjen tekemiseen liittyvissä tehtävissä, tuki- ja hallintotehtävissä työskenteli 14 prosenttia.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Vakituisten työsuhteiden määrä jakautui naisten ja miesten kesken 50–50. Sukupuolijakauma oli tasainen myös eri esihenkilötasoilla. Kuukausipalkkaisista toimittajista naisia oli 57 prosenttia ja tuottajista 58 prosenttia. Sen sijaan muutamat pienemmät ammattiryhmät olivat edelleen hyvin nais- tai miesvaltaisia.

Ohjelmatyöntekijöiden työehtosopimusalueella olevilla, vaativuusryhmiin luokitelluilla työntekijöillä (noin 2 050 yläleistä) naisten keskipalkka oli 99,0 prosenttia miesten palkasta. Koko yhtiön tasolla vastaava luku oli 96,8 prosenttia. Tilanne on pysynyt samalla tasolla useamman vuoden.

Yle pyrkii edistämään henkilöstön monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta rekrytoimalla mahdollisimman monipuolisesti eri taustoista tulevia työntekijöitä. Kahdeksan kuukauden mittainen Yle Uutiskoulu -ohjelma tarjosi koulutusta perinteisen journalistisen koulutuspolun ulkopuolelta tuleville. Yle työllisti ammattikorkeakouluharjoittelussa maahanmuuttajataustaisia journalisteja.

5.5

Osaamisen kehittäminen

Yle panostaa suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja laadukkaan johtamisen kehittämiseen. Yhtiö edistää aktiivisesti sisäistä keskustelukulttuuria, nykyaikaisia työskentelytapoja ja työyhteisöjä henkilöstöä osallistamalla.

Monimuotoisemman ja inklusiivisemmän sisäisen kulttuurin vahvistamiseksi Yle jatkoi aiheesta kaikille työntekijöille avoimia koulutuksia. Vuoden 2023 loppuun mennessä jo 811 yleläistä oli osallistunut koulutukseen. Yle panosti sisäisen keskustelukulttuurin kehittämiseen ja julkaisi Ylen hyvää kohtelua -periaatteet yleläisten kommentoitavaksi.

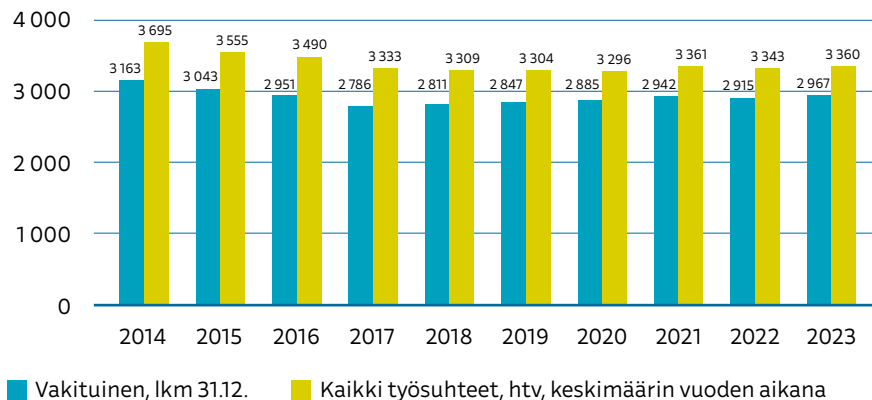
Vuoden 2023 aikana Ylen tiimeille tarjottiin tukea työn ja työyhteisöjen kehittämiseen. Työyhteisöille on tarjolla mallit, joiden avulla voi kehittää tiimin työtä, käydä läpi Ylen hyvää kohtelua -periaatteet ja purkaa henkilöstökyselyn tuloksia. Erityistä tukea suunnattiin tiimeille, joiden tulokset henkilöstökyselyssä laskevat merkittävästi.

Yleen perustettiin nuorten verkosto, jonka tavoitteena on auttaa ja kuulla nuoria työntekijöitä työuran alussa ja tukea heidän verkostoitumistaan. Työuran viimeisten vuosien tukena toimivaa Konkarina Ylessä -toimintamallia kehitettiin edelleen.

Journalismin akatemia järjesti 940 yleläiselle koulutusta muun muassa fak-

Henkilöstön määrän kehitys 2014–2023,

kpl

tantarkastuksesta, visuaalisesta journalismista ja uusista kerrontatavoista sekä ajankohtaiskeskustelut tekoälystä ja median ja poliitikkojen suhteesta. Lisäksi akatemia järjesti marraskuussa koulutusrahasto Kouran kanssa tekoälypäivän, johon osallistui myös MTV:n journalisteja.

Yle jatkoi johtamisvalmennuksia sekä kokeneille että uusille esihenkilöille. Vuoden 2023 aikana Yle käynnisti tuottaja-valmennuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa tuottajien johtamis- ja sisältöosaamista.

Kuormittavan maailmantilanteen ja rankkojen haastattelutilanteiden käsittelyyn tarjottiin tiimeille ja yksilöille monipuolisesti keskustelutukea. Verkko- ja somehäirinnän tai muun epä-

asiallisen käytöksen kohteeksi joutuville laadittiin toimintaohjeet sekä koulutuskokonaisuus. Häirinnän kohteeksi joutuville kehitettiin erilaisia tukimuotoja työterveyshuollon kanssa.

Henkilöstötyytyväisyyttä mittaava onnistumisindeksi parani edelliseen vuoteen verrattuna (asteikko 1–5) ja oli 3,86 (2022: 3,85). Henkilöstön halu suositella Yleä työnantajana (eNPS-indeksi, asteikko -100–+100) säilyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla +6 (+4).

Ylen Miljoona roskapussia -kampanjan tavoitteena oli vähentää ympäristön roskaisuutta, lisätä yhteisöllisyyttä ja rakentaa yhteistyöverkostoja eri toimijoiden kesken. Kampanjan kumppaneina oli 174 kaupunkia ja kuntaa sekä 30 järjestöä tai muuta tahoa.

Kuva: Johanna Kannasmaa / Yle

Ylen rahoitus, kustannus- rakenne ja hallinto

6

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

Ylen talous pysyi vuonna 2023 tasapainossa, vaikka yleinen kustannustason nousu vaikutti yhtiön toimintaan. Yhtiön tilikauden voitto oli 4,3 miljoonaa euroa (2022: -3,0). Tilikauden voitto oli odotettua hieman parempi. Ylen tulos vaihtelee vuosittain, mutta

vuosittaisten tulovaihteluiden tulee kattaa toisensa siten, että talous pysyy pitemmällä aikajänteellä tasapainossa.

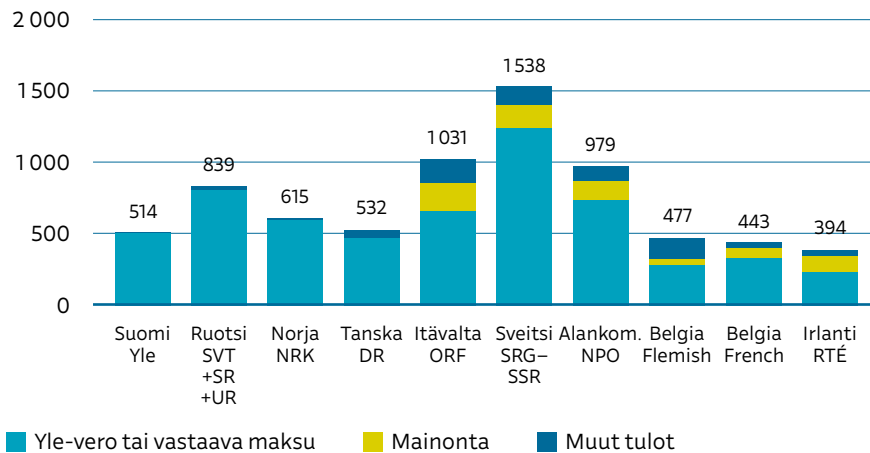
Ylen liikevaihto oli 527,3 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 3,0 prosenttia.

Valtion televisio- ja radorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta rahastolaissa säädetty määrä 575,8 miljoonaa

6.1

Julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoitusvertailu 2022,

miljoonaa euroa

Ylen arkisto muodostaa Suomen laajimman audiovisuaalisen arkiston. Kokoelma sisältää mm. noin 700 000 tv-ohjelmaa tai -julkaisua, lähes 2 miljoonaa radio-ohjelmaa, yli 1,5 miljoonaa valokuvaa ja negatiivia, satoja tuhansia musiikkiäänitteitä sekä äänitehosteita, nuotteja ja kirjoja. Kuvassa äänitehosteiden tekoa vuonna 1949 Ylen Radiotalossa.

Kuva: Miiikka Varila / Yle

6.2

euroa, joka sisältää vuodelle 2023 päätetyn 3,4 prosentin indeksikorotuksen. Tästä Yle-eroon pohjautuvasta määrärahasta Yle maksaa arvonlisäveroa valtiolle 10 prosentin verokannan mukaisesti, eli nettona määräraha oli 523,5 miljoonaa euroa. Valtion televisio- ja radorahastosta määrärahaa suoritetaan Ylelle käyttösuunnitelman ja rahoitustarpeen mukaan.

Yleisradiotoiminnan rahoitus on Suomessa keskitasoa tai vähän sen alle verrattuna esimerkiksi muihin Pohjoismaihin tai keskikokoisiin Euroopan maihin, joiden yleisradioyhtiöt ovat samankaltaisia.

YLE OSTI SISÄLTÖJÄ JA OHJELMA-TOIMINNAN PALVELUJA 97,1 MILJOONALLA EUROLLA VUONNA 2023

- kotimaisiin esitysoikeuksiin 35,7 miljoonaa euroa, mm. suomalaiseen draamaan, dokumentteihin ja asiasisältöihin
- tekijänoikeuskorvauksiin 14,3 miljoonaa euroa
- musiikin esityskorvauksiin Teostolle ja Gramexille 24,3 miljoonaa euroa
- ohjelmatoiminnan muihin palveluihin, kuten tuotantopalveluihin, dubbauspalveluihin ja haastattelu-, asiantuntija- ja avustajakorvauksiin 22,8 miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 Yle rahoitti 9 pitkä ja 12 lyhyttä kotimaista elokuvaa ja yli puolet kaikista kotimaisista pitkistä elokuvista valmistui Ylen rahoituksen turvin.

Yle tarjosi töitä 4 122:lle luovan alan freelancerille ohjelmantekijöistä käsikirjoittajiin, näyttelijöihin ja muusikoihin.

Kaikki tuotot yhteensä olivat 529,6 miljoonaa euroa (514,1), josta Yle-eroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,8 prosenttia (98,5). Muut Ylen tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

Yle kulut yhteensä olivat 525,3 miljoonaa euroa (517,1).

Henkilöstökulut olivat 248,4 miljoonaa euroa (235,6), ja niiden osuus kaikista kuluista oli 47,3 prosenttia. Henkilöstökulut nousivat 5,4 prosenttia edellisen vuoden tasosta, mikä johtui työehtosopimusten mukaisista palkan- korotuksista ja eläkekulujen noususta.

Palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 4,7 prosenttia, ja ne olivat 207,1 miljoonaa euroa (197,8). Eläkekulut olivat 34,0 miljoonaa euroa (30,8), ja muut henkilösivukulut 7,3 miljoonaa euroa (7,0).

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 79,2 miljoonaa euroa (85,9), missä laskua edelliseen vuoteen oli 7,9 prosenttia. Poistot esitysoikeuksista olivat 60,0 miljoonaa euroa (66,5), laskua edelliseen vuoteen 9,8 prosenttia. Esitysoikeuspoistoista 35,7 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisiin esitysoikeuksiin (35,9) ja 24,2 miljoonaa euroa ulkomaisiin ja urheilun esitysoikeuksiin (30,5). Poistot muusta käyttöomaisuudesta olivat yhteensä 18,5 miljoonaa euroa (19,2), missä laskua edelliseen vuoteen oli 3,8 prosenttia. Arvonalentumiset olivat 0,7 miljoonaa euroa (0,2).

Liiketoiminnan muut kulut nousivat hieman ja olivat 197,1 miljoonaa euroa (195,2). Niihin sisältyi 24,3 miljoonaa euroa (24,2) korvauksia musiikin tekijöitä sekä äänilevytuottajia ja esiintyviä taiteilijoita edustaville yhteisvalvontajärjestöille. Esitysoikeusmaksuja, uusintakorvauksia sekä muita ohjel-

miin liittyviä oikeusmaksuja maksettiin 14,3 miljoonaa euroa (14,2).

Ohjelmatoiminnan muita palveluja ostettiin kaikkiaan 22,8 miljoonalla eurolla (24,0). Teknologiakulut olivat 49,0 miljoonaa euroa (48,5), jakelukulut 30,9 miljoonaa euroa (28,3) ja vuokra- ja kiinteistökulut 22,3 miljoonaa euroa (23,2).

Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona -0,6 miljoonaa euroa (-0,4). Rahoituskulut sisältävät 0,9 miljoonan euron alaskirjauksen sijoituksesta Suomen Tunnistautumisosuuskuntaan, jonka tarjoama Sinuna-palvelu päättyy helmikuussa 2024.

Ylen vuoden merkittävimmät investointihankkeet liittyivät media- ja tuotantojärjestelmiin, toimitiloihin sekä tuotantovälineisiin.

6.3 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Ylen hallintoelimet ovat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Yle on antanut selvityksen yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkitsemisraportin osana Ylen vuosikertomusta.

Hallintoneuvosto

Ylen ylin päättävä elin on hallintoneuvosto, jossa on 21 jäsentä. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäsenten toimi alkaa niin pian kuin Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston vaali on toimitettu eduskunnan täysistunnossa. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

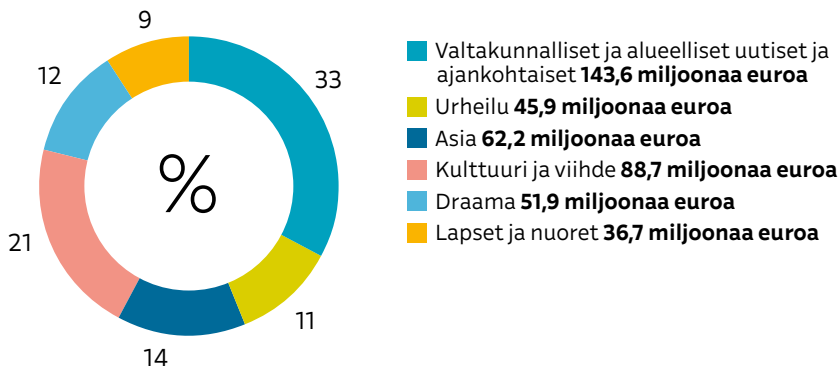
Ylen hallintoneuvosto vaihtui vuonna 2023. Hallintoneuvoston puheenjohtajana 28.6. saakka toimi Arto Satonen (kok.) ja varapuheenjohtajana Ari Tornainen (kesk.). 28.6. alkaen hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Sinuhe Wallinheimo (kok.) ja varapuheenjohtajana Jari Ronkainen (ps.).

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2023 aikana seitsemän kertaa.

6.3

Sisällöt ja palvelut 2023,

429 miljoonaa euroa

Hallintoneuvoston jäsenet

28.6.–31.12.2023

- Sinuhe Wallinheimo, puheenjohtaja (kok.)
- Jari Ronkainen, varapuheenjohtaja (ps.)
- Pauli Aalto-Setälä (kok.)
- Li Andersson (vas.)
- Elisa Gebhard (sd.)
- Maria Guzenina (sd.)
- Petri Honkonen (kesk.)
- Teemu Keskisarja (ps.)
- Pihla Keto-Huovinen (kok.)
- Marko Kilpi (kok.)
- Johan Kvarnström (sd.)
- Suna Kymäläinen (sd.)
- Hanna-Leena Mattila (kesk.)
- Maria Ohisalo (vihr.)
- Mikko Ollikainen (r.)
- Susanne Päivärinta (kok.)
- Päivi Räsänen (kd.)
- Jaana Strandman (ps.)
- Joakim Vigelius (ps.)
- Pia Viitanen (sd.)
- Timo Vornanen (ps.)

Henkilöstön edustajat 30.5.–31.12.2023

- Tapio Räihä
- Jukka Kuusinen

Hallintoneuvoston jäsenet

1.1.–28.6.2023

- Arto Satonen, puheenjohtaja (kok.)
- Ari Torniainen, varapuheenjohtaja (kesk.)
- Marko Asell (sd.)
- Markku Eestilä (kok.)
- Maria Guzenina (sd.)
- Saara Hyrkkö (vihr.)
- Olli Immonen (ps.)
- Pihla Keto-Huovinen (kok.)
- Anneli Kiljunen (sd.)
- Esko Kiviranta (kesk.)
- Hanna Kosonen (kesk.)
- Suna Kymäläinen (sd.)
- Leena Meri (ps.)
- Mikko Ollikainen (r.)
- Jenni Pitko (vihr.)
- Jari Ronkainen (ps.)

- Päivi Räsänen (kd.)
- Matti Semi (vas.)
- Kari Tolvanen (kok.)
- Jussi Wihonen (ps.)
- Johannes Yrttiaho (vas.)

Henkilöstön edustajat 1.1.–30.5.2023

- Pirjo Auvinen
- Risto Mattila

Hallintoneuvoston tehtävät

Yleisradio Oy:stä annetun lain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset hallintoneuvoston tehtävät ovat:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä määrätä hallituksen jäsenten palkkio
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia lain 6 a §:ssä tarkoitettu palveluiden ja toimintojen ennakoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä ja julkaista päätös perusteluineen
- päättää yhtiön strategiasta
- päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja

tilintarkastuskertomuksesta.

- Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta ja ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteutumisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

Hallintoneuvoston on lisäksi käsiteltävä muut hallituksen sille esittämät asiat. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä.

Hallitus

Ylen hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuulua yhtiön muuhun ylim-

pään johtoon. Hallituksen jäsenet valitsee hallintoneuvosto. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsee hallintoneuvosto. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää varsinaisen yhtiökokouksen päättymisestä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen.

Hallituksen puheenjohtajana vuonna 2023 toimi Matti Apunen. Varapuheenjohtajana toimi 26.4. saakka Katri Viipola ja 26.4. alkaen Sirpa Ojala.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtajana toimi Merja Ylä-Anttila. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimii muun muassa yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä.

Liitteet

HALLINTONEUVOSTON PÄÄTÖKSIÄ 2023

Hallintoneuvoston tehtävänä on Yleisradiosta annetun lain 6 §:n 3)-kohdan mukaisesti huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tätä tehtävää hallintoneuvosto käsittelee kokouksiinsa eri teemakokonaisuuksilla.

7.2.2023

- PÄÄTÖS: Yleisradio luopuu Yle Puheen FM-lähetyksistä keväeseen 2024 mennessä
- TEEMA: Ylen kumppanuudet ja yhteistyö kaupallisen median kanssa

28.3.2023

- Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Yleisradion toiminnasta 2022
- Audio on demand -ennakkoarviointipäätöksen toimeenpano
- Vuoden 2022 toimintakertomus ja tilinpäätös
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022
- Hallintoneuvoston lausunto varsinaiselle yhtiökokoukselle
- Palkitseminen 2022
- Katsaus vastuullisuuteen

30.6.2023

- Hallintoneuvoston järjestäytyminen ja puheenjohtajiston valinnat
- Hallintoneuvoston työvaliokunnan järjestäytyminen

19.9.2023

- Hallintoneuvosto päätös julkisen palvelun median asiantuntijan sekä kilpailuoikeuden asiantuntijan valinnan valmistelusta

24.10.2023

- Hallintoneuvoston päätös perusmuotoisten televisiolähetysten jakelun päättämisestä antenni- ja kaapeliverkoissa 31.3.2025
- Ylen presidentinvaaliohjelmissa 2024 noudatettavat periaatteet
- TEEMA: Yhtäläisin ehdoin

28.11.2023

- Hallintoneuvoston päätös ennakoarviointia ei käynnistetä Yle Areenan henkilökohtaistamista ja kirjautumista koskevan ennakoarviointipyynnön perusteella
- Hallintoneuvoston päätös pysyvistä asiantuntijoista
- TEEMA: Demokratian ja osallistumismahdollisuuksien tukeminen

12.12.2023

- Yleisradion hallituksen kokoonpano ja vuosipalkkiot 2024 alkavalle kaudelle
- TEEMA: Kotimaisen kulttuurin luominen, tuottaminen ja säilyttäminen

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'Gǯ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 31.1.2023

Saamelaiskäräjät antaa huomionsa koskien Yleisradion hallintoneuvoston kertomusta vuoden 2023 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista. Yleisradiolain mukaan Saamelaiskäräjiä tulee kuulla ennen kertomuksen antamista.

Saamelaiskäräjät nostaa edellisvuoden lausunnon tapaan huolensa saamenkielisen radio- ja televisiotuotannon lähetystuntien määrästä. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 on radion lähetystuntien määrä laskenut yli 300 tunnilla vuositasolla. Ylen kertomuksessa saamenkielisistä palveluista ei mainita syytä tälle muutokselle. Saamelaiskäräjien omien huomioiden mukaan iltapäivän radion ohjelmistossa ei lähetetä Norjan NRK:n ja Ruotsin SR:n saamenkielistä radiotuotantoa kuten aikaisemmin. Nämä iltapäivän lähetykset ovat tarjonneet Suomen puolen saamelaisille mahdollisuuden seurata ajankohdaisia asioita Norjan ja Ruotsin puolen saamenmaalta, samalla kun se on mahdollistanut mm. työssäkäyville radion kuuntelun iltapäivisin töiden jälkeen.

Saamelaiskäräjät esittää, että Yle lähettäisi muissa pohjoismaissa tuotettuja radio-ohjelmia niinä aikoina, kun omaa saamenkielistä tuotantoa ei ole ja ottaisi myös tavoitteekseen lisätä oman tuotannon radio-ohjelmien lähe-

tystunteja. Uhanalaisten saamen kielten elvyttämisen kannalta on erittäin merkittävää, että sekä äidinkielisillä ja kieltä opettelevilla on mahdollisuus kuulla puhuttua kieltä. Kielentutkimuksessa puhutaan kielen "inputin" määrästä, eli siitä miten paljon on mahdollista kuulla eri yhteiskunnan aloilla kieltä, ja sen merkityksestä kielen omaksumiselle. Erityisesti uhanalaisten vähemmistökielten osalta on syytä toteuttaa aktiivisia toimia saamenkielisen sisältöjen määrän lisäämiseksi, mikä taas osaltaan tukee saamen kielten elpymistä ja elinvoimaisuutta.

Kertomuksen mukaan Yle Sápmin toimitus julkaisi vuonna 2023 verkossa yli 800 tekstimuotoista artikkelia. Artikkelit keräsivät viikoittain keskimäärin noin 50 000 sivulatausta. Kertomuksessa ei avata tarkemmin, miten artikkelien määrä jakautuu eri saamen kielten välillä ja onko osa julkaisuista muiden toimituksien tuotantoa. Kertomuksessa ei myöskään kuvailta, miten paljon Yle Sápmi käyttää resursseja saamenkieliseen uutistuotantoon. Saamelaiskäräjien tiedossa on, että Ylen saamenkieliseltä toimitukselta toivotaan paljon suomenkielisiä versioita uutisista ja ne myös osaltaan pa kieliteknologian kehittämistä ja kehittää myös työkaluja saamenkielisten toimittajien työn helpottamiseksi, kuten tekoälyyn perustuvia työvälineitä ja varaa siihen tarvittavat resurssit. Saamenkielisen tekoälyn

kehittämiseen sisältyy myös pohjoismainen yhteistyöaspekti, mitä pitäisi hyödyntää.

Lopuksi Saamelaiskäräjät toteaa Ylen Sápmin olevan tärkeä ja merkityksellinen media saamelaisväestölle, erityisesti koska Suomessa ei ole muita pysyviä saamenkielisiä medioita. Yle Sápmiin kohdistuu suuria odotuksia saamelaisväestöltä. Yle voi osaltaan vastata näihin odotuksiin rantavat koko kansan tietoisuutta saamelaisasioista. Saamelaiskäräjät muistuttaa kuitenkin, että Ylen saamenkielisen toimituksen tehtävänä on nimenomaan vastata saamenkielisestä ohjelmatoiminnasta, ja jos suomenkielisiä sisältöjä saamelaiskulttuurilähtöisistä uutisista halutaan lisätä, pitää tähän varata erilliset resurssit.

Vuoden 2023 kertomuksessa ei kerrota Ođđasat-lähetyksen katsojamääriä. Koska lähetyksaika on yhä huono ja epä säännöllinen, illan viimeisellä ohjelmapaikalla, Saamelaiskäräjät on huolestunut suhteellisen pienistä katsojaluvuista ja uutislähetyksen ohjelmapaikasta. Tekoäly on noussut merkittäväksi työkaluksi erilaisessa tietotyössä ja tarjoaa myös helpotusta toimitustyöhön. Yle on uutisiensa mukaan kehittänyt omia tekoälytyökalujaan jo vuosia, ja tekoälyä on hyödynnetty uutisten tiivistämiseen tai kääntämiseen ja juttuaiheiden kehittämiseen. Huomioitavaa on, että saamenkielisillä toimittajilla ei ole käytettävissä näitä samoja työtä helpotta-

via ja nopeuttavia työkaluja. Toisaalta myöskään saamenkielisille lukijoille ei pystytä tarjoamaan yhdenvertaisia palveluita, kuten tekoälyn luomia tiivistelmiä uutisartikkeleista.

Koska saamen kielten tekoälyn liittyviä työkaluja ei ole olemassa riittävästi, tarvitsee saamen kielten kieliteknologian kehittäminen tulevaisuudessa paljon tukea, eikä se rakennu ilman systemaattisia toimia sen kehittämiseksi. Yle on keskeinen toimija siinä työssä tuottamansa saamenkielisten laajojen ääni- ja tekstidokumenttien takia. Saamelaiskäräjät toivoo, että Yle tukee saamen kielten vahvistamalla saamenkielisen toimituksen osaamista ja resursoimalla uusia avauksia radioon, nettiin ja televisioon.

*Pirita Näkkäläjärvi,
puheenjohtaja*

*Anne Kirste Aikio,
saamen kieliturvasihteer*

*Puheenjohtaja hyväksyi lausunnon
23.2.2024*

Yleisradio Oy

Uutiskatu 5 | 00024 Yleisradio | p. 09 14801
yle.fi/yleisradio | etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä

Toimitus: Kirsi Brück ja Laura Karvinen

Taitto: Miltton Oy

Kirjapaino: Grano Oy

ISSN 1795-0775 (painettu)

ISSN 2984-1356 (verkkójulkaisu)

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma